

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

OVER DE GRONDSLAG VAN ZAKELIJKE PLAATSVERVULLING

1. — Zakelijke plaatsvervulling (subrogation réelle) is het rechtelijk vervangen van een goed door een ander.

Men mag ook zeggen : het vervangen van een goed door een ander, in zijn rechtelijke functie.

Bij voorbeeld :

a) « Wanneer een onroerend goed, een oogst of roerende zaken werden verzekerd, hetzij tegen brand, hetzij tegen elk ander onheil, zal de som die in geval van ramp door de verzekeraar verschuldigd is, indien ze door hem niet tot herstelling van de verzekerde zaak gebruikt wordt, moeten besteed worden aan de betaling van de bevoorrechte of hypothecaire schuldvorderingen, volgens de rang van elke dezer vorderingen.

« Hetzelfde geldt voor alle schadevergoeding, die door derden mocht verschuldigd zijn, uit hoofde van het te niet gaan of van de beschadiging van de met voorrecht of hypotheek bezwaarde zaak » (hypothecaire wet, van 16 December 1851, art. 10).

Het verloren goed wordt juridisch vervangen door de schadeloosstelling voor zijn verlies. De schadevergoeding treedt in de plaats van het goed, in zijn functie van hypothecaire zekerheid.

b) « Mag ook geïndiceerd worden, zolang ze in natura bestaat, de koopwaar die in handen van de gefailleerde werd geplaatst, ter bewaargeving, of om voor rekening van de verzender te worden verkocht.

» Mag zelfs geïndiceerd worden de prijs der koopwaar, of het deel van de prijs, die noch betaald zal geweest zijn, noch in waarde geregeld, noch in lopende rekening tussen gefailleerde en koper gecompenseerd » (wet op de faillissementen, art. 567).

De door de gefailleerde verkochte koopwaar mag tegen de koper niet meer geïndiceerd worden (Burgerlijk wetboek, art. 2279). Maar de verzender ziet zijn rechten overgaan op de nog verschuldigde prijs. Hij mag die vordering uit de massa halen, net zoals hij de koopwaar zelf had mogen vindiceren, ware ze nog niet verkocht geweest.

2. — Wet en rechtspraak bevatten een dertigtal dergelijke gevallen (1).

Kan men die dertig gevallen onder een gemeenschappelijk denkbeeld samenbrengen? Bestaat er een leidend beginsel, dat die op 't eerste zicht uiteenlopende

gevallen logisch verenigt, en dat tevens kan dienen, om niet voorziene gevallen op te lossen?

Welk is, met andere woorden, de grondslag van zakelijke plaatsvervulling?

3. — De middeleeuwse juristen stelden zich de vraag reeds (2). En ziehier hun antwoord.

Zakelijke plaatsvervulling, zeiden ze, is een *fictie*, die aan het vervangend goed de aard geeft, van het vervangen goed. *Subrogatum sapit naturam subrogati*. Zie b.v. de huwelijksgemeenschap: 't is uit loutere fictie dat de koopprijs van een eigen onroerend goed ook eigen blijft. Die prijs is immers roerend van aard, en moest derhalve in gemeenschap vallen. Een fictie verklaart die prijs echter onroerend. Zodoende mag hij eigen blijven.

Die leer van de fictie vindt men nog bij de grootmeesters der 19e eeuw terug (3).

Jammer genoeg, dunkt me. Want zakelijke plaatsvervulling behoeft geenszins, om zijn doel te bereiken, een roerend goed in een onroerend te veranderen, of omgekeerd. Ze zegt alleen: in dit geval zal dit roerend goed de plaats innemen van dit onroerend goed. Daarbuiten (en b.v. wat beslaglegging betreft) behouden de betrokken goederen hun eigen aard.

Overigens: fictie is maar een manier van redeneren, maar geen rechtelijke categorie. Ze kwalificeert een toestand niet. Ze legt niets uit.

4. — De middeleeuwse juristen zelf maakten trouwens geen beroep op de fictie in een reeks gevallen: in de vordering strekkende tot teruggave van een *universaliteit*, zoals een nalatenschap. In dergelijke gevallen, zeiden ze, beoogt men de universaliteit, het geheel; niet de bestanddelen, niet de inhoud. Bijgevolg hoeft men niet de aard van de bestanddelen geen rekschap meer te houden. De enige vraag luidt: behoren die goederen, rechtstreeks of onrechtstreeks, tot de universaliteit. Bevonden ze zich in de erfenis, of komen ze uit de goederen der erfenis voort (bij wijze van ruil, koop, verkoop, belegging, wederbelegging, enz.)?

Vandaar de spreuk: *In iudiciis universalibus, pretium succedit loco rei, et res loco pretii* (4).

Die opvatting lijkt me juist, doch onvolledig. Want men kan ze niet op mijn eerste voorbeelden toepas-

sen (*supra*, nr 1), waar geen sprake is van universaliteiten, maar van afzonderlijke goederen, en waar de wet nochtans zakelijke plaatsvervulling uitsprekt.

5. — Op het einde van de vorige eeuw verrijkte Saleilles ons rechtelijk materiaal met het aan de Duitse geleerden ontleende begrip: *bestemming* (Zweck, affectation).

« Là où il y a affectation à un but auquel les revenus doivent servir, les biens qui la subissent ne sont plus envisagés qu'au point de vue de leur valeur pécuniaire ». Et la conséquence logique, « voulue par la loi du moment qu'elle accepte l'affectation elle-même, c'est que l'ensemble, dans sa valeur pécuniaire plutôt que dans les individualités qui le constituent, soit conservé au but que l'on a en vue; et alors la seule garantie de cette conservation, c'est la subrogation » (5).

Ook deze opvatting lijkt me heden wel juist, doch onvolledig. Want men kan ze moeilijk op de universaliteiten toepassen.

Nemen we een geval van zagezegd « anormale nalatenschap »:

« De ascendenten erven, met uitsluiting van alle anderen, de zaken door hen geschenken aan hun kinderen of afstammelingen, die zonder nakomelingschap zijn gestorven, wanneer de geschenken zaken nog in natura voorhanden zijn in de nalatenschap.

« Indien de zaken vervreemd werden, bekomen de ascendenten de prijs die daarvoor verschuldigd mocht zijn. Ze erven ook de rechtsvordering tot terugneming, die de begiftigde mocht hebben » (Burgerlijk wetboek, art. 747).

De geschenken zaken vormen een aparte nalatenschap. Mag men echter beweren dat ze, in handen van de begiftigde, bestemd waren tot teruggave? Ik twijfel er aan. Want het openvallen van de anormale nalatenschap is aan vrij uitzonderlijke vereisten onderworpen:

de schenker moet zijn afstammeling overleven;
de afstammeling laat zelf geen afstammelingen na.

Welnu: op de dag van de schenking denkt wel niemand aan een dergelijke mogelijkheid. Partijen voorzien veeleer het tegendeel, het normale geval: dat de schenker eerder zal sterven dan zijn kind, en dat het kind een afstammeling zal achterlaten. Men schenkt om de goederen aan de begiftigde te laten, en hoegenaamd niet om ze tot een mogelijke terugkeer te bestemmen.

6. — Om samen te vatten:

Tot hiertoe staan we voor twee gedeeltelijk juiste denkbeelden, die elkaar enigszins aanvullen:

de leer der universaliteit, — die echter de zakelijke plaatsvervulling niet uitlegt ten aanzien van bijzondere goederen;

de leer der bestemming, — die, omgekeerd, de zakelijke plaatsvervulling niet uitlegt ten aanzien van universaliteiten.

We moeten dus elders gaan zoeken.

En ziehier het denkbeeld, dat ik graag in het midden wil brengen: zakelijke plaatsvervulling geschiedt, telkens een goed voortkomt uit de vernieling van een ander. Want dan lijkt het me nuttig en billijk, dat het goed, dat uit de vernieling voortkomt, het vernielde goed vervangt.

Keren we tot onze voorbeelden terug.

Artikel 10 van de hypotheaire wet voorziet een geval van materiële vernieling: het met hypotheek bezwaard goed wordt door een of ander onheil vernietigd. Die vernietiging doet een vordering tot schade-

vergoeding ontstaan tegen een derde, b.v. een verzekeraar. De schadevergoeding neemt de plaats in van het met hypotheek bezwaard goed, omdat ze haar bestaan aan de vernieling van dat goed te danken heeft.

Artikel 567 van de wet op de faillissementen voorziet een geval van juridische vernieling: de aan de gefailleerde toevertrouwde koopwaar werd verkocht aan een derde te goeder trouw, tegen wie alle revindicatie strandt (Burgerlijk wetboek, art. 2279). Maar die koop zelf heeft een prijs voortgebracht? Die prijs neemt de plaats in van de verdwenen koopwaar.

Het begiftigd kind heeft de geschenken goederen vervreemd. Het sterft, zonder afstamming, vóór de schenker. Deze krijgt de prijs in ruil voor de zaak (Burgerlijk wetboek, art. 747), of de vordering tot terugneming welke de begiftigde mocht hebben (*ibidem*). Hier werkt het denkbeeld dus ook in zake universaliteiten (de anormale nalatenschap), net zoals in zake afzonderlijke goederen (in de vorige voorbeelden).

7. — « Het ontstaan uit de vernieling »: ziedaar, dunkt me, het noodzakelijk doch ook voldoende vereiste voor zakelijke plaatsvervulling.

a) *Noodzakelijk* vereiste.

Wie zakelijke plaatsvervulling inroept, moet bewijzen dat het vervangend goed inderdaad uit de vernieling voortkomt van het goed, waarop hij rechten had.

Bestaat het vervangend goed uit geld (prijs, schadevergoeding, enz.), dan is zo'n bewijs slechts mogelijk zolang dat geld herkenbaar blijft. En daartoe is nodig:

ofwel, dat het geld nog verschuldigd is;
ofwel, dat de afkomst geacteerd wordt (b.v. Burgerlijk wetboek, art. 1250, 2e en 1434);

ofwel (moest het geld reeds betaald zijn), dat het ten minste op een aparte rekening wordt gebracht, om te verhinderen, dat het zich met het overige geld van de ontvanger gaat vermengen.

b) *Voldoend* vereiste.

Zodra « het ontstaan uit de vernieling » vast staat, dan werkt de zakelijke plaatsvervulling:

ongeacht de aard van de opeenvolgende goederen (roerend of onroerend, lichamenlijk of onlichamenlijk);
en ongeacht de graad in opeenvolging (belegging, wederbelegging, verdere vervreemding, verdere koop, enz. ...).

8. — Aanvaardt men het criterium « het ontstaan uit de vernieling », dan kan men zonder moeite gevallen oplossen, die de wet niet uitdrukkelijk voorziet, en waarover, derhalve, twijfel heerst.

Bij voorbeeld: mag de vruchtgebruiker van een schuldvordering zijn vruchtgebruik overbrengen op het vervallen kapitaal? Naar mijn opvatting, ja, vermits dat kapitaal voortkomt uit het te niet gaan, dus de juridische vernieling, van de schuldvordering.

Verder: het legaat van alle onroerende goederen omvat, dunkt me, de vorderingen tegen derden, welke ze beschadigd of vernietigd hebben (vgl. Burgerlijk Wetboek, artikel 1303), alsook de door die derden verschuldigde bedragen.

Een juffrouw verkoopt een onroerend goed, dat haar toebehoort. De prijs is nog niet betaald, op het ogenblik waarop die juffrouw in het huwelijk treedt, onder het stelsel der wettelijke gemeenschap: die prijs blijft haar eigen, en valt niet in de gemeenschap. De recht-

spraak beslist zulks voor de prijs van een tijdens het huwelijk verkocht goed (6) : hetzelfde geldt *a fortiori* voor de prijs van een vóór het huwelijk verkocht goed.

Enz., enz. . .

9. — Uit al die voorbeelden spreekt, meen ik, heel duidelijk, de draagwijdte van de zakelijke plaatsvervulling: deze leer maakt het mogelijk, waarden te redden, ongeacht haar vorm.

Om het even welke waarden, en niet alleen, zoals Saleilles dit wenste, waarden met een bepaalde bestemming.

De zakelijke plaatsvervulling zet juridische be-

trekkingen voort, die zonder haar te niet zouden gaan. Ze strekt tot behoud.

Ze draagt voor symbool de feniks, die wondervogel, die uit zijn as herrijst.

Prof. René DEKKERS.

(1) Ik som ze op in De Page: *Traité (en Complément)*, V, n^{rs} 598-599.

(2) Zie Merlin: *Répertoire universel et raisonné de jurisprudence*, XIII, v^o « Subrogation de chose ».

(3) Aubry et Rau: IX, § 575, 2e; Laurent: IX, n° 187.

(4) Zie nog in die zin: Marc Auriol: *La subrogation réelle*, Parijs 1954, twee boekdelen.

(5) Saleilles, noot in Sirey 1894, 2, 187.

(6) Verbreking 21 Maart 1845 *Pasicrisie* 1845, 1, 243.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 29 October 1954.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Van der Mersch.

Advocaat-Generaal: M. Mahaux.

Advocaten: Mrs della Faille d'Huyssse en Veldekens.

Ondernemingsraad. — Wettelijke bestaansduur van de ondernemingsraad. — Duur van de wettelijke bescherming van de vertegenwoordigers van het personeel. — De bij art. 21, § 5 van de wet van 20 September 1948 (gewijzigd bij de wet van 18 Maart 1950) bedoelde aangetekende brief is niet een wezenlijk vormvereiste.

Het eerste lid van § 1 van art. 21 van de wet van 20 September 1948, gewijzigd bij de wet van 18 Maart 1950, bepaalt, dat in de ondernemingen, waarop deze wet toepasselijk was op het ogenblik van haar inwerkingtreding, de vertegenwoordigers van het personeel in de opgerichte ondernemingsraden voor een termijn van vier jaren worden verkozen, welke termijn evenwel tot twee jaar verminderd wordt bij de eerste verkiezing.

Uit de parlementaire geschiedenis blijkt, dat deze wetsbepalingen de bedoeling van de wetgever tot uiting brengt — zoals deze overigens haar bevestiging vindt in de latere wetten van 15 Juni 1953 en 15 Maart 1954 — het bestaan van de in de aan de wet onderworpen ondernemingen opgerichte ondernemingsraden te handhaven tenminste tot de datum der volgende verkiezingen, om het even welke wijzigingen zich in het aantal te werk gestelde werknemers sedert de verkiezing van de vertegenwoordigers van het personeel hebben voorgedaan, onverschillig of dit aantal minder is geworden dan het vereiste aantal, opdat de onderneming aan de wet onderworpen zij.

Naar luid van het 5de lid van § 1 van art. 21 der wet van 20 September 1948, gewijzigd bij art. 1 der wet van 18 Maart 1950, genieten de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraden de bescherming en de voordelen, welke hun door deze wetsbepaling worden verzekerd, « tot de volgende verkiezingen »; dit artikel heeft de strekking hun het behoud hunner betrekking te waarborgen tot de verkiezingen, die volgen op het verstrijken van hun mandaat en niet alleen tot het verstrijken van de door het eerste lid van § 1 van dit artikel bepaalde wettelijke duur van hun mandaat.

De bij § 5 van art. 21 van de wet van 20 September 1948, gewijzigd bij art. 1 van de wet van 18 Maart 1950, bedoelde aangetekende brief is niet op straffe van nietigheid of verval voorgeschreven; het doel van deze wetsbepaling is alleen het verzoek van de werknemer met voldoende waarborgen te omkleden, opdat zij wel degelijk de openbaring zij van de vastberaden wilsuiking van de verzoeker.

Deze niet wezenlijke vorm heeft derhalve geen nut, indien het verzoek om wederopneming op een andere wijze binnen de wettelijke termijn werkelijk ter kennis van het hoofd der onderneming is gebracht.

N.V. Brouwerij A. Van Roy en Cie t/ Goeman.

Gelet op de bestreden beslissing gewezen door de werkrechtensraad van beroep te Gent (Kamer voor werklieden);

Over het eerste middel: Schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 14, 18, 19, 20, 21 (gewijzigd door de wet d.d. 18 Maart tot aanvulling van de wet van 20 September 1948) van de wet d.d. 20 September 1948, houdende organisatie van het Bedrijfsleven, 11 van het Regentsbesluit dd. 13 Juni 1949 tot inrichting van de ondernemingsraden gewijzigd door koninklijke besluiten d.d. 28 December 1950 en 27 Oktober 1951,

doordat de bestreden beslissing verklaart dat verweerder gerechtigd is om aanspraak te maken op de vergoedingen voorzien bij artikel 21, paragraaf 6 der wet van 20 September 1948, gewijzigd door de wet van 18 Maart 1950, om reden dat hij als lid van de ondernemingsraden verkozen was geweest, alhoewel, ten tijde van zijn afdanking, de duur van zijn mandaat verstreken was en alhoewel, te dien tijde, het aantal bestendig tewerkgestelde personeelsleden van eisers beneden 200 was gedaald,

dan wanneer op 1 Maart 1952, datum van de afdanking van verweerder, alleen ondernemingen met minstens 200 bestendige arbeiders verplicht waren een ondernemingsraad in te richten,

en dan wanneer de duur van het mandaat als lid van een ondernemingsraad slechts twee jaar zijnde, verweerder die naar de beslissing op 25 Februari 1950 verkozen werd, op 1 Maart 1952 geen lid van de ondernemingsraad meer was;

Over het eerste onderdeel:

Overwegende dat alinea 1 van paragraaf 1 van artikel 21 van de wet van 20 September 1948, gewijzigd door de wet van 18 Maart 1950, bepaalt dat, in de ondernemingen, waarop deze wet op het ogenblik harer inwerkingtreding toepasselijk was, de vertegen-

woordigers van het personeel in de opgerichte ondernemingsraden voor een termijn van vier jaar worden verkozen, deze termijn evenwel tot twee jaar verminderd zijnde bij de eerste verkiezing;

Overwegende dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat deze wetsbepaling de bedoeling van de wetgever uitdrukt, — zoals deze overigens haar bevestiging vindt in de latere wetten van 15 Juni 1953 en 15 Maart 1954 — het bestaan van de in de aan de wet onderworpen ondernemingen opgerichte ondernemingsraden te handhaven minstens tot de datum der volgende verkiezingen, om het even welke de wijzigingen zijn die sedert de verkiezing van de vertegenwoordigers van het personeel in het aantal te werk gestelde werknemers zijn voorgekomen en hoe wel dit aantal minder zij geworden dan het aantal vereist opdat de onderneming aan de wet onderworpen weze;

Over het tweede onderdeel :

Overwegende dat, naar luid van alinea 5 van paragraaf 1 van artikel 21 der wet van 20 September 1948, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 18 Maart 1950, de vertegenwoordigers van het personeel bij de ondernemingsraden de bescherming en de voordelen genieten welke hun door deze wetsbepaling werden verzekerd « tot de volgende verkiezingen »; dat dit artikel tot doel heeft het behouden hunner betrekking te waarborgen tot de verkiezingen volgens op het verstrijken van hun mandaat en niet alleenlijk tot het verstrijken van de door alinea 1 van paragraaf 1 van dit artikel bepaalde wettelijke duur van hun mandaat;

Overwegende dat beide onderdelen van het middel aldus naar recht falen;

Over het tweede middel : Schending van de artikelen 14, 18, 19, 20, 21 (gewijzigd door de wet d.d. 18 Maart 1950), in het bijzonder in zijn paragrafen 5 en 6 van de wet d.d. 20 September 1948, houdende organisatie van het Bedrijfsleven, van artikel 97 van de Grondwet,

doordat de bestreden beslissing, alhoewel zij vaststelt dat verweerder binnen dertig dagen na de afdanking van eiseres geen aangetekend schrijven heeft gezonden waarbij hij zijn wederopneming vroeg, nochtans weigert het recht van verweerder om vergoeding te eisen vervallen te verklaren om reden « dat deze formaliteit geen essentieel karakter heeft »;

dan wanneer het nieuw artikel 21 van de wet d.d. 20 September 1948 beschikt, in zijn paragraaf 5 dat het bedrijfshoofd slechts gehouden is de onregelmatig afgedankte arbeiders opnieuw op te nemen « op voorwaarde dat zij bij een ter post aangetekend schrijven de aanvraag hiertoe aan hem richten, binnen dertig dagen volgende op de afdanking » en in zijn paragraaf 5 dat het slechts is « ingeval het bedrijfshoofd de verplichtingen die hem krachtens paragraaf 5 worden opgelegd niet volbrengt » dat hij een vergoeding verschuldigd is »;

Overwegende dat, indien paragraaf 5 van artikel 21 van de wet van 20 September 1948, gewijzigd door artikel 1 van de wet van 18 Maart 1950, de verplichting de in paragrafen 6 tot 4 van hetzelfde artikel bedoelde arbeiders in zijn onderneming weder op te nemen aan het ondernemingshoofd slechts wordt opgelegd op voorwaarde dat daartoe een aanvraag bij een ter post aangetekend schrijven door de betrokken arbeider worde gericht binnen dertig dagen volgend op zijn afdanking, deze laatste pleegvorm nochtans niet op straf van nietigheid of verval wordt voorgeschreven; dat zij een louter vormvereiste uitmaakt hetwelk enkel tot doel strekt de aanvraag voldoende met waarborgen te omkleden opdat zij wel degelijk de

openbaring weze van de vastberaden wilsuiking van de aanvrager;

Overwegende derhalve dat deze niet substantiële pleegvorm, — waarvan de wet de verplichting van het ondernemingshoofd de arbeider in de onderneming weder op te nemen en in geval van niet volbrengen daarvan, hem een vergoeding te betalen, afhankelijk stelt —, geen nut heeft, wanneer de aanvraag om wederopneming op een andere wijze binnen de wettelijke termijn werkelijk ter kennis van het ondernemingshoofd werd gebracht;

Overwegende dat door de bestreden beslissing wordt vastgesteld dat, in onderhavig geval, verweorders aanvraag om wederopneming binnen de wettelijke termijn ter kennis van aanlegster werd gebracht op de vergadering van 27 Maart 1952, waar beide partijen werden vertegenwoordigd, van het Verzoeningsbureau van het Nationaal Paritair Comité van de Voedingsbedrijven, waarbij verweerder de betwisting aanhangig had gemaakt welke ten gevolge zijner afdanking tussen partijen was ontstaan;

Overwegende dat dientengevolge, de omstandigheid dat verweerder zijn aanvraag om wederopneming niet bij een ter post aangetekend schrijven aan aanlegster heeft gericht, geen aanleiding kon geven tot verval van verweorders recht op vergoeding, en dat het middel niet gegrond is;

Over het derde middel : Schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1, 2, 3, 4, 26, 53, 54 van de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen, van artikelen 1101, 1134, 1317, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek; 69, 6° van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging; van artikelen 14, 18, 19, 20, 21 (gewijzigd door de wet d.d. 18 Maart 1950 van de wet d.d. 20 September 1948, houdende organisatie van het Bedrijfsleven,

doordat de bestreden beslissing beslist dat ter « de verzending van het aangetekend schrijven (door artikel 21 paragraaf 5 voorzien) overbodig was om reden dat het blijkt « dat op de vergadering van het verzoeningsbureau van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven, welke op 27 Maart 1952 werd gehouden en waarop beide partijen vertegenwoordigd waren, de geïntimeerde partij in kennis werd gesteld met het verzoek van appellant om weder in dienst te treden »;

dan wanneer het aan « het bedrijfshoofd » is dat, overeenkomstig artikel 21, paragraaf 5, de aanvraag om « opnieuw in de onderneming opgenomen te worden, bij aangetekend schrijven dient gericht en dat de verwittiging van een « vertegenwoordiger » van eiseres bij « het Nationaal Paritair Comité van de Voedingsbedrijven » de verwittiging van « het bedrijfshoofd » niet is, daar deze vertegenwoordiger het niet kan vertegenwoordigen voor elke handeling, namelijk niet voor deze door de wet d.d. 20 September 1948 voorzien, daar de eisende vennootschap, slechts in eigen naam en op haar maatschappelijke zetel, volgens de door de wet opgelegde vormen, kan verwittigd worden :

Over het eerste onderdeel :

Overwegende dat, zoals in antwoord op het tweede middel werd uiteengezet, het richten tot het ondernemingshoofd van een ter post aangetekend schrijven, voorzien bij artikel 21 der wet van 20 September 1948, gewijzigd bij de wet van 18 Maart 1950, geen substantiële vormvereiste van de aanvraag om wederopneming uitmaakt, en dat zo de aanvraag werkelijk ter kennis van het ondernemingshoofd werd gebracht, aan het voorschrift van de wet wordt voldaan, dat derhalve niet wordt vereist dat de aanvraag het ondernemings-

hoofd persoonlijk of te zijner woonplaats wordt aangezegd;

Overwegende dat het in het middel ingeroepen artikel 69, 6° van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging uitsluitend de dagvaardigingen betreft;

Over het tweede onderdeel :

Overwegende dat de bestreden beslissing er op wijst dat, dadelijk na zijn afdanking, welke zich op 1 Maart 1952 voerde, verweerder zijn recht als lid van de ondernemingsraad, en derhalve zijn recht op wederopneming en vergoeding, deed gelden voor het Nationaal Paritair Comité van de Voedingsbedrijven, hetwelk, krachtens artikel 24 van de wet gelast is de betwistingen te beslechten voortvloeiend uit de toepassing van sectie IV betreffende de ondernemingsraden, en dat zij vaststelt « dat uit de voorgelegde bescheiden blijkt dat op de vergadering van het Verzoeningsbureau van dit Comité, welke op 27 Maart 1952 werd gehouden en waarop beide partijen vertegenwoordigd waren, aanlegster in kennis werd gesteld met het verzoek van verweerder om weder in dienst te treden »;

Overwegende dat de bestreden beslissing op grond van een soevereine beoordeling van de feitelijke omstandigheden der zaak en van de omvang van de door aanlegster aan haar vertegenwoordigers bij het Paritair Comité gegeven lastgeving, uit deze vaststellingen heeft kunnen afleiden dat verweerders verzoek om wederopneming wel degelijk ter bekwamer tijde ter kennis van aanlegster is gebracht geweest;

Overwegende dienvolgens dat geen van de onderdelen van het middel kan worden aangenomen;

En overwegende dat, de voorziening betekend geweest zijnde vóór 15 September 1953, er aanleiding is tot vergoeding;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en tot een vergoeding van 150 frank jegens verweerder.

NOOT : De beslissing in eerste aanleg in deze zaak van de Werkrechtersraad te Dendermonde van 14 Juli 1952 is verschenen in het R.W. 1952/1953, 1075 en de bij bovenstaand arrest bevestigde uitspraak in hoger beroep van de Werkrechtersraad te Gent dd. 22 December 1952 in het R.W. 1952/1953, 1067, met uitvoerige noot van Mr J. Steyaert.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 16 September 1954.

Eerste Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Fettweis.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Huwelijksgoederenrecht. — Van goederen gescheiden echtgenoten. — Hun roerende goederen te zamen gebracht in het door hen bewoonde huis van de vrouw. — Een schuldeiser van de man kan geen onderscheid maken tussen aan de man of aan de vrouw toebehorende roerende goederen.

Wanneer van goederen gescheiden echtgenoten hun onderscheidenlijke roerende goederen in het door hen bewoonde huis van de vrouw hebben bijeengebracht, kan van een schuldeiser van de man niet gevorderd worden, dat hij een onderscheid maakt

tussen de goederen van de vrouw en die van de man, terwijl de door de echtgenoten zelf tot stand gebrachte vermenging het maken van dit onderscheid niet meer toelaat. De schuldeiser van de man kan derhalve beslag leggen op alle zich in het huis bevindende roerende goederen, behoudens het recht van de vrouw te handelen overeenkomstig art. 608 Rv.

Loyens, echtg. Gordon t/ Bank Taymans en Cie en Gordon.

Gelet op het bestreden arrest d.d. 11 Februari 1953 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel : Schending van de artikelen 97 der Grondwet, 1101, 1134, 1317, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek; 61, 77, 78, 141, 142, 462, 470 van het wetboek van Burgerlijke rechtsvordering;

Voor zoveel als nodig, bovendien, van de artikelen 102, 108, 213a, 214, 544, 546, 1315, 1349, 1350, 2228, 2230, 2279 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden arrest het eigendomsrecht weigert te erkennen, dat aanlegster inriep, ten titel van haar bezit, op de meubelen welke het aan haar toebehorende huis stofferen en waar zij haar echtgenoot herbergt om de enige reden dat « de voortreffelijke toestand welke de wet aan de echtgenoot toekent, en die van hem de meester maakt in het huis waar de echtgenoten te zamen leven, noodzakelijk tot gevolg heeft hem het bezit toe te kennen van de meubelen die het huis stofferen, zelfs indien het huis aan zijn vrouw toebehoort en dat hij, dienvolgens, het voordeel van de regel van artikel 2279 van het Burgerlijk Wetboek moet genieten », zonder op aanlegsters conclusiën te antwoorden.

dan wanneer aanlegster bij conclusiën deed gelden dat het bezit twee elementen begrijpt, het een stoffelijk : het houden van de zaak, het ander zedelijk « het animus sibi habendi » en dat, bij toepassing van deze principes, de roerende goederen geacht worden te behoren aan degene die de plaatsen betreft waarin zij geplaatst zijn; dat dit principe ook geldt wanneer de vrouw, van goederen gescheiden, eigenares is van het onroerend goed en alhoewel de echtelijke woonplaats daar gevestigd is; « dat in dergelijk geval, hoewel de woonplaats van de vrouw die van de man is en dat deze gevestigd is waar het onroerend goed van zijn vrouw staat, de man bij de vrouw woont » :

Overwegend dat, onderzoekend wie van de echtgenoten, onder het stelsel van de scheiding van goederen gehuwd, aangezien moet worden als in het bezit zijnde van het mobilair dat het onroerend goed, waar de echtgenoten wonen, stoffeert, het bestreden arrest vaststelt dat de door het huwelijk uitgemaakte gemeenschap, welke ook het stelsel weze, aangenomen wat de goederen betreft, immer als hoofd de man heeft; dat het arrest afleidt uit de preëminente toestand welke de wet aan de man verzekert, en die van hem de meester maakt in het huis waar de echtgenoten te zamen leven, dat, ten overstaan van derden, hij het is die de meubelen bezit welke het huis stofferen, zelfs indien dit een eigen goed van zijn vrouw uitmaakt;

Overwegende dat het bestreden arrest aldus op gepaste wijze de door aanlegster vóór de rechter in hoger beroep genomen conclusiën beantwoordt;

Dat het middel feitelijke grondslag mist;

Over het tweede middel : Schending van de artikelen 102, 108, 213a, 214, 544, 546, 1315, 1349, 1350, 1441, 1443, 1448, 1529, 1536, 1539, 2230, 2279 van het Burgerlijk Wetboek, 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest het eigendomsrecht weigert te erkennen dat aanlegster inriep, als titel van haar bezit, op het mobiliair dat het aan haar toebehorend huis stoffeert, waar zij haar man herbergt, om reden dat «de preëminente toestand welke de wet aan de man toekent en die van hem de meester maakt in het huis waar de echtgenoten te zamen leven, noodzakelijk tot gevolg heeft hem het bezit toe te kennen van het mobiliair dat het huis stoffeert, zelfs indien het huis aan zijn vrouw toebehoort en dat hij, dienvolgens, het voordeel van de regel van artikel 2279 van het Burgerlijk Wetboek moet genieten»,

dan wanneer het bezit van het mobiliair niet afhankelijk wordt gemaakt noch van de fictie der woonplaats, noch van het gezag van de man, doch enkel van de vereniging van het stoffelijk element, uitgemaakt door het houden of het genieten van gezegd mobiliair, en van het zedelijk bestanddeel in het voor-nemen bestaand voor zich te bezitten, zoals aanlegster deed gelden, bestanddelen waarvan het bestreden arrest noch het bestaan noch de vereniging in hoofde van tweede verweerder in verbreking vaststelt :

Overwegende dat, indien het bestreden arrest aanneemt dat verweerster «Banque Taymans en Cie», schuldeiseres van de Heer Gordon, de roerende goederen in beslag kan nemen die zich bevinden in de woonplaats van de echtgenoten Gordon-Loyens Vieujant, om reden dat wegens het principe van het gezag van de man, deze goederen, ten opzichte van derden, het eigendom van gezegde Gordon worden geacht, het ook vaststelt dat deze roerende goederen waarop aanlegster een uitsluitend eigendomsrecht inroept, zowel in het bezit van de Heer Gordon als van de aanlegster zijn;

Overwegende dat, wanneer een vereniging gemaakt werd, door van goederen gescheiden echtgenoten tussen hun respectieve roerende goederen, aan de schuldeiser van een van hen niet kan opgelegd worden tussen deze goederen een onderscheid of een scheiding te maken, welke de door de echtgenoten zelf gemaakte vereniging niet meer toelaat;

Waaruit volgt dat de schuldeiser de door de echtgenoten in de aangeduide voorwaarden bezeten roerende goederen mocht in beslag nemen, behalve voor de echtgenoot die niet schuldenaar is in afscheiding op het redenen, overeenkomstig artikel 608 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Vooroordeelt aanlegster tot de kosten en, de voorziening betekend geweest zijnde vóór 15 September 1953, tot een vergoeding van 150 frank jegens elkeen der verweerders.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer B — 2 Februari 1955.

Voorzitter : M. Van Hal.

Raadsheren : M.M. Bareel en Ernst de Brunswijk.

Openbaar Ministerie : M. Verhoeven.

Advocaten : Mrs E. Boonen en J. Van Gestel.

Hoger beroep. — Datum van het bestreden vonnis niet in de akte van beroep vermeld. — Geldigheid van deze akte.

De akte van hoger beroep moet een voldoende aanduiding inhouden van de bestreden beslissing, zodat de gedaagde in hoger beroep daaromtrent niet in onzekerheid kan verkeren. De vermelding van de datum van het bestreden vonnis in de akte is niet noodzakelijk voor de geldigheid van deze akte.

Wanneer de gedaagde in hoger beroep niet heeft kunnen dwalen omtrent de aard en de strekking van de hem betekende akte van beroep, kan hij niet gezegd worden in zijn belangen benadeeld te zijn, zodat de nietigheid van de akte niet kan worden aangenomen (artikel 173 Rv.).

Van den Audenaerde t/ Klint.

Gelet op het beroep dd. 12 November 1954 ingesteld tegen een in behoorlijke vorm voorgebracht bevelschrift door de heer Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen op 19 October 1954 geveld, en betekend bij exploit dd. 6 November 1954;

I. Over de ontvankelijkheid van het beroep :

Overwegende dat geïntimeerde opwerpt dat het beroep niet ontvankelijk is om reden dat de akte van beroep de datum niet vermeldt van het bevelschrift tussen partijen geveld en waartegen het beroep wordt aangetekend;

Overwegende dat het vaststaat dat de datum van het bevelschrift op de akte van beroep ontbreekt;

Overwegende dat de rechtsleer en rechtspraak het eens zijn om te beslissen dat de akte van beroep een voldoende aanduiding van de bestreden beslissing moet inhouden, derwijze dat beroepene er geen onzekerheid over zou kunnen hebben; dat de aanduiding van de datum van het bestreden vonnis in de akte van beroep niet noodzakelijk is tot de geldigheid van deze akte (cfr. Braas, Précis de procédure civile, n° 1036; Cass. 6 November 1924, Pas. 1924, 8);

Overwegende dat daarenboven krachtens artikel 173 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geen nietigheid van exploit of akte van rechtspleging kan aangenomen worden, indien het niet bewezen is dat deze nietigheid de belangen der tegenpartij benadeeld heeft;

Overwegende dat terzake beroepene zich niet heeft kunnen vergissen omtrent de aard en strekking van de hem op 12 November 1954 betekende akte van beroep, daar er tussen partijen slechts een bevelschrift werd gewezen;

Overwegende dat het beroep dus als ontvankelijk dient beschouwd;

II. Ten gronde : (zonder belang).

NOOT : Verg. nog Hof Brussel, 6 October 1950 (5e Kamer), J.T. 1950, 625 met noot van R. Philips.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 4 October 1954.

Voorzitter: M. Maraite.

Raadsheren: M.M. Verougstraete en Noest.

Advocaat-generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs Rauws en Six.

Faillissement. — Faillietverklaring na bekrachtiging van een accord ter voorkoming van faillissement. — De krachtens het accord ontvangen percenten behoeven niet teruggestort te worden in de failliete boedel.

Uit de wordingsgeschiedenis van art. 39 van de gecoördineerde wetten op het gerechtelijk accord blijkt, dat de wetgever, om een einde te maken aan het vaak afgekeurde verschil tussen de gevolgen van de ontbinding van het accord in faillissement en die van de ontbinding van het accord ter voorkoming van faillissement, en om o.m. te beletten, dat in dit laatste geval reeds zeer benadeelde schuldeisers de te goeder trouw en krachtens een onbetwistbare titel ontvangen percenten zouden moeten teruggestorten in de failliete boedel, bij voormeld art. 39 bepaald heeft dat art. 527, eerste lid van de faillissementswet van 18 April 1851 ook toepasselijk is in geval van faillietverklaring na de bekrachtiging van het accord ter voorkoming van het faillissement.

Uit de duidelijke tekst van art. 527, eerste lid Fw. volgt dat de krachtens het accord ontvangen percenten niet in de failliete boedel behoeven teruggestort te worden. Het is daarbij onverschillig, of de percenten op gelijke of op ongelijke wijze zijn verdeeld.

Van Houcke t/ Mr Six q.q. (faillissement Torreborre).

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en regelmatig ingesteld werd;

Overwegende dat de Rechtbank van Koophandel te Oostende, bij vonnis dd. 6 September 1951, het faillietvoorkomend concordaat bekrachtigd heeft, waarbij Torreborre Sylvie zich verbonden had de algeheelheid van haar schulden af te lossen met aan haar schuldeisers op 15 Januari en 15 Juli van ieder jaar 10 % van het verschuldigd kapitaal te betalen, dit van 15 Januari 1952 af;

Overwegende dat appellant, die op het bedrag van zijn aangenomen schuldvordering, groot 290.814,50 fr., op 15 Januari 1953 slechts 48.622,20 fr. dividenden getrokken had in de plaats van de 87.244,35 fr., waartoe hij recht had, Torreborre Sylvia, bij exploit dd. 12 Juni 1953, vóór hogergenoemde rechtbank tot ontbinding van het concordaat en tot faillietverklaring gedagvaard heeft;

Overwegende dat het faillissement eerst op 6 Augustus 1953 uitgesproken werd, omdat appellant, die op 29 September 1952 en 18 Juni 1953, boven de aan de andere schuldeisers uitgekeerde dividenden, nog 5.000 frank en 30.000 frank respectievelijk ontvangen had, tot daar toe alle vervolgingen tegen Torreborre Sylvia geschorst had;

Overwegende dat geïntimeerde qq., bij exploit dd. 23 December 1953 de veroordeling van appellant vordert tot betaling aan de massa van 35.365 fr. gezamenlijk bedrag van bovengemelde hoofdsommen, vermeerderd met de interesten van deze betalingen af

tot op, de dag van het faillissement en de kosten des gedings;

Overwegende dat de eerste rechter deze eis ten onrechte ingewilligd heeft, omdat de toebedeling van dividenden aan de verschillende schuldeisers op ongelijke wijze gebeurd is;

Overwegende dat het, inderdaad, uit de voorbereidende werken nopens artikel 39 van de S.W. op het gerechtelijk akkoord blijkt dat de wetgever, om een einde te maken aan het dikwijls gecritiseerd verschil tussen de gevolgen van de ontbinding van het akkoord na faillissement en die van de ontbinding van het faillietvoorkomend akkoord en om o.a. te beletten dat in dit laatste geval reeds zeer beproefde schuldeisers de te goeder trouw en krachtens een onbetwistbare titel ontvangen dividenden aan de massa zouden moeten terugbrengen, bij kwestieus artikel 39 bepaald heeft dat artikel 527, al. 1 der wet van 18 April 1851 ook toepasselijk is, wanneer het faillissement na de bekrachtiging van het gerechtelijk akkoord verklaard werd;

Overwegende dat hogerbedoeld artikel 527 al. 1 uitdrukkelijk vermeldt dat de vóór het akkoord opgekomen schuldeisers in de massa slechts mogen worden opgenomen in de volgende verhouding: voor het geheel van hun schuldvorderingen, indien zij geen deel hoegenaamd van het dividend ontvangen hebben;

Overwegende dat uit deze klare en ondubbelzinnige tekst beslist spruit dat de krachtens het concordaat getrokken dividenden niet in de massa van de failliete boedel dienen teruggestort te worden, zelfs wanneer zij niet op uniforme wijze uitgekeerd werden;

Overwegende dat de eerste rechter, met het tegenovergestelde te beslissen, aan voornoemd artikel 527 par. 1 een uitlegging gegeven heeft, die tegen de tekst en de voorbereidende werken indruist;

Overwegende dat de betwiste som van 35.000 fr. alleen in de boedel zou dienen ingebracht, zo zij door de gefailleerde aan appellant boven de door het verdrag bedongen dividenden gestort geweest ware; dat zij alsdan een betaling zou uitmaken, die, als zijnde door de schuldeiser gedurende de verdachte periode met kennis van de ophouding van betaling ten nadele van de massa ontvangen, bij toepassing van artikels 1183 B.W. en 446 van de wet op de faillissementen, vernietigbaar zou zijn;

Overwegende dat appellant, aan wie er in uitvoering van het gerechtelijk akkoord, op 15 Januari 1953 nog een som van 38.622,15 fr. ten goede kwam, de perken van de hem door dit gerechtelijk akkoord toegestane rechten niet te buiten gegaan is met bovengemelde som van 35.000 fr. te innen;

dat hem niet kan verweten worden de gelijkheid tussen de schuldeisers alzo niet geëerbiedigd te hebben; dat de andere schuldeisers het aan zichzelf te wijten hebben, zo zij minder zorg dan appellant aan de verdediging van hun belangen hebben besteed;

Overwegende dat uit al het voorgaande volgt dat de betwiste betalingen niet voor inbreng in de massa vatbaar zijn;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer advocaat-generaal Delahaye in zijn advies, alle verdere of strijdige conclusiën verwerpende;

Ontvangt het hoger beroep; verklaart het gegrond; doet dienvolgens het bestredene vonnis te niet en op nieuw wijzende, wijst de oorspronkelijke eis als onge-

grond af; kosten van beide aanleggen ten laste van de boedel.

NOOT: Verg. in tegenovergestelde zin Rb. van Kph. Oostende, 6 Juli 1950, Rev. des Faillites 1949/1950, kol. 317; 4 Januari 1951 in dit nummer. Alsmede het vernietigde vonnis.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 13 Januari 1955.

Voorzitter: M. Janssens.

Rechters: M.M. Gepts en Mevr. Deloof.

Advocaten: Mrs E. Boonen en G. Franck.

Verbreking van trouwbeloften. — Indien onrechtmatig, verplichting tot schadevergoeding.

Trouwbeloften binden partijen niet; de verbreking van de trouwbeloften kan echter in bepaalde omstandigheden onrechtmatig zijn en verplichten tot vergoeding van de daardoor door de wederpartij geleden schade, zowel zedelijke als stoffelijke.

R. Nauwelaers t/L. Van Bogaert.

Gezien de stukken des gedings en o.m. de geboekte en aangehechte dagvaarding, dd. 17 September 1954;

Overwegende dat de eis ertoe strekt verweerder te horen veroordelen tot betaling ener schadevergoeding van 50.000 fr. wegens het verbreken van huwelijksbeloften;

Overwegende dat rechtsleer en rechtspraak akkoord gaan om aan te nemen dat huwelijksbeloften de verloffden niet juridisch verplichten (De Page T. I. nr 570); dat nochtans ook algemeen de verantwoordelijkheid aangenomen wordt van degene, die de verlovingsverbreekt wanneer, gelet op de omstandigheden, deze verbreking een fout uitmaakt, die schade berokkent (id. Nr 511);

Overwegende dat uit de gegevens der zaak dient afgeleid te worden dat verweerder op foutieve wijze de verlovingsverbreken heeft;

Dat immers het huwelijk op 19 Juni 1954 was vastgesteld geweest; dat alle voorbereidingen reeds getroffen werden; dat plotseling, op 8 Juni 1954, dus slechts een tiental dagen voor het huwelijk, verweerder onverwachts het nodige deed bij de gemeentelijke overheid, om het voorgenomen huwelijk af te zeggen, alsook bij de notaris, gelast met het opmaken van het huwelijkscontract en bij de restaurateur waar het huwelijksfeestmaal moest plaats grijpen; dat verweerder slechts later aanlegster hiervan op de hoogte stelde;

Overwegende dat deze handelwijze van verweerder reeds op zichzelf als zeer ruw voorkomt; dat bovendien de reden door verweerder aangegeven om de verbreking uit te leggen weinig ernstig is en hoogst waarschijnlijk als een voorwendsel dient aangezien te worden;

Dat inderdaad het feit, dat aanlegster buiten het weten van haar verloofde zinnens zou geweest zijn meer personen uit te nodigen dan het aantal dat tussen hen overeengekomen was, niet als een voldoende zwaarwichtige reden voorkomt om onverwachts en bijna op het ogenblik van het huwelijk de verlovingsverbreken; des te meer wanneer men weet dat tussen partijen ook overeengekomen was geweest dat zij ieder de onkosten van de door hen uitgenodigde personen zouden regelen; dat overigens uit de verklaringen van

partijen, tijdens hunne verschijning voor de rechtbank afgelegd, gebleken is dat verweerder zelf de optie voor het huren der zaal Verlaet, waar het feest moest plaats grijpen, heeft genomen en dat zijn moeder later met aanlegster de zaal dan definitief gehuurd heeft, alsook dat deze zaal gekozen werd omdat zij groter was dan een vroeger bezochte zaal; dat deze gegevens aantonen dat verweerder op de hoogte moet geweest zijn van het aantal personen, die zijn toekomstige bruid zinnens was uit te nodigen;

Overwegende dat verweerder te vergeefs aanvoert dat hij ter gelegenheid van voormeld feit een heerszuchtige aard bij aanlegster heeft menen te moeten vermoeden, vermits hij zelf klaarblijkelijk met het voornemen van zijn verloofde akkoord was geweest;

Overwegende derhalve dat op voldoende wijze het foutief karakter der verbreking bewezen werd, verbreking welke op een ruwe en overhaaste wijze geschied is;

Overwegende dat aanlegster een schadevergoeding van 50.000 fr. vordert, hetzij 10.000 fr. wegens materiële schade en 40.000 fr. wegens zedelijke schade;

Overwegende dat de uitgaven met het oog op de bruiloft gedaan ongetwijfeld een stoffelijke schade uitmaken; dat nochtans in de beoordeling dezer schade dient rekening gehouden te worden met de omstandigheid dat verschillende der aangekochte voorwerpen, kledingsstukken enz. nog kunnen gebruikt worden en dus niet volkomen nutteloos zijn geworden, terwijl andere uitgaven zoals aankondigingen voor familieleden enz. een volledig verlies uitmaken dat gelet op deze omstandigheden de materiële schade ex aequo et bono op 2.000 fr. dient vastgesteld te worden;

Overwegende dat de zedelijke schade voor aanlegster geleden, billijk dient beraamd te worden op 4.000 fr.

Overwegende dat de toegekende schade van 2.000 fr. + 4.000 fr. = 6.000 fr. haar oorzaak vindt in de foutieve handelwijze van verweerder, zodat er tussen deze fout en de schade een causaal verband bestaat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

9 Januari 1955.

Voorzitter: M. Temmerman.

Rechters: M.M. Dhanens en Soetaert.

Openbaar Ministerie: M. Fiers.

Advocaat: Mr De Neek.

Natuurlijk kind. — Ontvankelijkheid van een vordering van het O.M. tot betwisting van de erkenning en daaruit volgende wettiging van een natuurlijk kind.

Krachtens artikel 339 B. W. heeft ieder belanghebbende het recht de erkenning van een natuurlijk kind te betwisten; dat artikel ontleent dat recht noch uitdrukkelijk, noch impliciet aan het Openbaar Ministerie, dat ten tijde van de totstandkoming van het Burgerlijk Wetboek krachtens de wet van 24 Augustus 1790 geen rechtstreekse vordering voor de Burgerlijke Rechtbank kon instellen om de uitvoering van de wetten te doen eerbiedigen.

Artikel 46 van de wet van 20 April 1810 heeft naderhand uitdrukkelijk aan het Openbaar Ministerie de bevoegdheid verleend om dergelijke vorderingen in te stellen en daarenboven om op de uitvoering van de wetten, besluiten en vonnissen toezicht uit te oefenen en deze uitvoering ambtshalve

te vervolgen in de gevallen, die de openbare orde treffen.

Hierop maken niet uitzondering de betwistingen en verduisteringen van staat.

Noch uit de tekst, noch uit de wordingsgeschiedenis van de artikelen 326 en 327 B.W., die in het algemeen worden geacht van toepassing te zijn ook in zake natuurlijke afstamming, kan worden afgeleid dat het Openbaar Ministerie in die zaken principieel tegen de tekst en de bedoeling van de wet van 20 April 1810 in zou moeten worden geweerd.

Opdat de eis van het Openbaar Ministerie ontvankelijk zou zijn, is het echter niet voldoende dat een wet, die de openbare orde raakt, kan geschonden zijn, maar is vereist dat de toestand, die uit de inbreuk voortvloeit, de openbare orde werkelijk schendt, hetgeen de Rechtbank moet nagaan.

De erkenning van een kind, achtereenvolgens door twee verschillende vrouwen, terwijl de tweede erkenning het kind wettigt in een huwelijk, dat vreemd is aan de eerste erkenning, doet niet alleen afbreuk aan de eerbied, die aan het wettig gezin verschuldigd is, maar brengt daarenboven, afgezien van elke betwisting van privé-belangen, een verwarring en vervalsing teweeg in de registers van de Burgerlijke Stand, tot wier bestaansvoorwaarden hun geloofwaardigheid behoort en die een van de grondslagen uitmaken van de familierechtelijke ordening en daardoor van de gehele maatschappelijke orde.

Openbaar Ministerie t/ V. en B.

Overwegende dat de eiser voorhoudt dat het kind Irène H. geboren is te Gent op 29 December 1951 en ingeschreven werd in de geboorteregisters van deze stad onder nummer 4089 als niet erkend kind van Clementine Mariette H.; dat het daarna door verklaring aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand der stad Gent op 25 Maart 1952 door zijn moeder en op 8 September 1953 door de verweerder Nicolas Victor B. als hun kind werd erkend; dat B. op 7 October 1953 in het huwelijk trad met de verweerster V., die op haar beurt in de huwelijksakte, ingeschreven in de registers van de gemeente Melle onder nummer 37 hetzelfde kind als het hare erkende, waardoor het de staat van gewettigd kind uit het huwelijk B.-V. verkreeg;

Overwegende dat de eis, ingesteld op grond van artikel 46 van de wet van 20 April 1810 op de rechterlijke organisatie, er toe strekt de erkenning van het kind Irène H. door de verweester, als strijdig met de werkelijkheid, voor nietig te doen verklaren evenals de daaruit volgende wettiging, en de aangepaste verbetering van de akten van de Burgerlijke Stand te doen bevelen;

Ontvankelijkheid :

Overwegende dat de verweerders de ontvankelijkheid van de eis betwisten, onder aanvoering dat het Openbaar Ministerie niet gerechtigd zou zijn de erkenning van een natuurlijk kind te betwisten, vermits in zake afstamming alleen of hoofdzakelijk particuliere belangen, veel meer dan het openbaar belang op het spel staan (Kluyskens, Personen- en Familierecht, n° 573-C, 1°, blz. 527; De Page, deel I, n° 1146, kl. tekst, blz. 1149; *ibid.*, n° 260-A, 2°, blz. 321; *ibid.*, n° 464, blz. 513, noot 2; Dekkers, Précis de Droit Civil belge, deel I, n° 390, blz. 269; Collard de Sloovere, De la Paternité et de la Filiation, in *Novelles, Droit Civil*, deel II, n° 296-11°; P. Graulich, in *R.C.J.B.*, 1949, blz.

39 vlg.; *Verbreking Fr.*, 17 December 1913, S. 1914, I, 153; *Ber. Paris*, 25 Maart 1891, D.P. 1893, II, 63; Planiol et Ripert (Rouast), deel II, n° 845, blz. 714-715; Josserand, *Cours de droit positif français*, 2e uitg., deel I, n° 1199, blz. 628; Beudant, 2e uitg. (Breton), deel III, n° 1256, blz. 462);

Overwegende echter dat artikel 339 B.W. dat aan elke belanghebbende het recht toekent om de erkenning van een natuurlijk kind te betwisten, dit recht noch uitdrukkelijk noch impliciet ontzegt aan het Openbaar Ministerie, dat ten tijde van het opstellen van het Burgerlijk Wetboek krachtens de wet van 24 Augustus 1790, geen rechtstreekse vordering voor de burgerlijke rechtbank kon inspannen om de uitvoering van de wetten te doen eerbiedigen;

Overwegende dat artikel 46 van de wet van 20 April 1810 naderhand uitdrukkelijk aan het Openbaar Ministerie de bevoegdheid heeft verleend niet alleen om dergelijke vordering in te stellen in de gevallen door de wet voorzien (eerste alinea), maar daarenboven om op de uitvoering van de wetten, besluiten en vonnissen toezicht uit te oefenen, en deze uitvoering ambtshalve te vervolgen in de gevallen die de openbare orde aanbelangen (*Verbreking*, 5 Mei 1881, Pas. 230; *Verbreking*, 28 December 1896, Pas. 1897, I, 51; *Verbreking*, 11 Juni 1908, Pas. 246; *Verbreking*, 22 Maart 1923, Pas. 243 en concl. P.-G. Leclercq; Merlin, Répertoire, Tw. Mariage, sect. VI, par. III, blz. 541; *Verbreking Fr.*, 17 December 1913, S. 1914, I, 153 volgens de bijgaande noot van Ruben de Couder; Braas, *Procéd. Civile*, 3e uitg., n° 112, blz. 71 vlg.; *Contra* : P. Graulich, in *R.C.J.B.*, 1949, blz. 42 en aangehaalde Franse auteurs);

Overwegende dat hierop geen uitzondering maken de betwistingen en verduisteringen van staat (*R.P. D.B.*, Tw. Paternité et Filiation, n° 117; P.B. Tw. Filiation (en général) n° 265; Colin et Capitant, *Cours élémentaire*, 11e uitg. (Julliot de la Morandière), n° 471, blz. 372, betr. artikel 339 B.W.; Brussel, 18 April 1905, Pas. 1905, II, 161 met advies subst. P.-G. Demeure; Luik, 1e kamer, 10 Juni 1943, *R.C. J.B.* 1949, blz. 35-39 met strijdige noot van P. Graulich; *Rechtbank Gent*, 25 April 1888, J. T. 1888, kol. 631; *Rechtbank Doornik*, 2 Juni 1862, B. J., deel XXI, kol. 106; *Rechtbank Antwerpen*, 9 Juli 1869, B.J., deel XXVIII, kol. 1406; *Contra* zie bovenvermelde aanhalingen);

Overwegende dat noch uit de tekst, noch uit de voorbereidende werken van artikelen 326-327 B.W., dat over het algemeen wordt geacht toepassing te vinden ook in zake natuurlijke afstamming, kan worden afgeleid dat het Openbaar Ministerie hier principieel en tegen de tekst en de bedoeling van de wet van 20 April 1810 in, zou moeten worden geweerd (zie Merlin, l.c., het advies van subst. P.-G. Demeure, l.c., *contra* P. Graulich, o.c. en aangehaalde auteurs);

Overwegende dat echter, opdat de eis ontvankelijk zou zijn, niet volstaat dat een wet, die de openbare orde raakt, zou geschonden zijn, maar vereist wordt, dat de toestand, die uit de inbreuk voortvloeit, de openbare orde werkelijk schendt (zie o.m. *Verbreking*, 22 Maart 1923, Pas. 243, en concl. P.-G. Leclercq), wat de rechtbank derhalve in specie moet onderzoeken;

Overwegende dat de verweerders dienaangaande voorhouden, dat alleen de belangen van het kind hier op het spel staan, nu Clementine H. bij vonnis van deze rechtbank van haar ouderlijke rechten is ontheven, zodat het kind er alle voordeel bij heeft de (ge)wettig(d)e dochter te zijn van de verweerders;

Overwegende nochtans dat het bestaan van een dubbele erkenning met de wettiging die uit de tweede

erkenning is gevolgd, zodat aan een enerzijds erkend natuurlijk kind anderzijds de staat van wettig kind uit een daaraan vreemd huwelijk is gegeven met al de gevolgen van dien, niet alleen afbreuk doet aan de eerbied, die aan het wettig gezin verschuldigd is, maar daarenboven afgezien van elke betwisting van privé belangen een verwarring en vervalsing teweeg brengt in de registers van de Burgerlijke Stand, tot wier bestaansvoorwaarden hun geloofwaardigheid behoort, en die van de familiale ordening en daarmee van de gehele maatschappelijke orde één der grondslagen uitmaken (vgl. Verbreking, 5 Mei 1881, Pas. 230);

Overwegende dat de eis dienvolgens ontvankelijk is;

Wat de grond betreft :

Overwegende dat de aangehaalde feiten die door alle rechtsmiddelen mogen worden bewezen, ter zake reeds blijken uit de voorgelegde stukken en de debatten, en overigens door de verweerders worden toegegeven;

Overwegende dat de erkenning door de tweede verweerder en de daaruit volgende wettiging derhalve onbestaande zijn, en de hierna bepaalde verbeteringen der registers van de Burgerlijke Stand dienen te worden bevolen;

Op deze gronden,

De Rechtbank,

Gelet op de artikelen 2, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Verklaart voor nietig en onbestaande de erkenning door V. Irma van het kind Rita Irène H., geboren te Gent op 29 December 1951, opgenomen in de huwelijksakte opgemaakt door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand der gemeente Melle, er ingeschreven in de huwelijksregisters van het jaar 1953 onder nummer 37 op 7 October 1953, alsook de daaropvolgende wettiging;

Verklaart eveneens voor nietig de vermelding van deze wettiging op de rand van de geboorteakte van het gemeld kind ingeschreven in de registers der akten van geboorte van de stad Gent over het jaar 1951, onder nummer 4089;

Beveelt dat het beschikking gedeelte van het onderhavig vonnis zal overgeschreven worden in de lopende registers der huwelijksakten van de gemeente Melle en van de geboorteakten van de stad Gent, onmiddellijk na de aflevering van het afschrift ervan aan de bevoegde ambtenaars van de Burgerlijke Stand, en dat er melding van zal gemaakt worden op de rand der betreffende akten en in de jaarlijkse en tienjaarlijkse tabellen, met verbod voor de bewaarders om nog uittreksels of afschriften van deze akten af te leveren zonder vermelding van de bevolen nietigverklaring.

Veroordeelt de verweerders in de kosten.

NOOT: 1. Het recht van het Openbaar Ministerie om vóór de burgerlijke rechter de uitvoering van de wetten te vorderen in de gevallen, die de openbare orde aanbelangen, wordt in België niet meer betwist. Men raadplege dienaangaande o.m. de in het vonnis aangehaalde arresten van het Verbrekingshof dd. 5 Mei 1881 en 22 Maart 1923, alsook de daaraan voorafgaande adviezen van Procureur-Generaal Faider en advocaat-generaal Leclercq; zie ook nog bij De Page, deel I, n° 91 bis, C, blz. 109.

In Frankrijk besliste het Verbrekingshof in dezelfde zin, in zijn arresten van 17 December 1913 (S. 1914, I, 153, met noot van Ruben de Couder), van 15 Decem-

ber 1924 (D. P. 1926; I, 159; Gaz. Pal., 1925, I, 255) en van 4 Mei 1931 (Gaz. Pal., 1931, I, 872, met advies Procureur-Generaal Matter). Het eerstgenoemde arrest was niet zeer duidelijk gemotiveerd en zo konden Planiol en Ripert (deel II, uitg. 1926, n° 845, blz. 714-715), aan dit arrest een beperkende uitlegging van het berucht artikel 46 van de wet van 20 April 1810 toeschrijven. Het laatstgeciteerde arrest van het Franse Verbrekingshof erkent het recht van het Openbaar Ministerie om de bedoelde vordering in te stellen vóór elke jurisdictie, dus ook voor de Vrede-rechter. Over deze evolutie van de Franse rechtspraak vindt men de gegevens bij H. Solus: «La jurisprudence contemporaine et le droit du Ministère public d'agir en justice au service de l'ordre public», in «Etudes de droit civil à la mémoire d'Henri Capitant», blz. 769-780.

2. In zaken van afstamming erkent de gepubliceerde Belgische rechtspraak zonder uitzondering het recht van het Openbaar Ministerie, om op grond van hetzelfde artikel 46 van de wet van 20 April 1810 de uitvoering van de wetten te vervolgen, indien de openbare orde op het spel staat. De meerderheid van de rechtsleer bestrijdt deze opvatting, zoals uit bovenstaand vonnis duidelijk blijkt. Haar groot argument komt hier op neer, dat de openbare orde juist vereist, dat de familie buiten de bemoeiingen van de Uitvoerende Macht zou blijven.

In Nederland wijkt artikel 23 B. W., zoals het reeds voorkwam in het ontwerp van Burgerlijk Wetboek van het Koninkrijk der Nederlanden, af van artikel 327 Code Civile, in dier voege, dat het Openbaar Ministerie de strafvordering wegens verduistering van staat mag instellen, «indien de partijen stilzitten», en «... mits er een begin van bewijs bij geschrift... aanwezig zijn over het aanwezig van dit begin van bewijs aanvankelijk zij beslist». Hier ontstond dan betwisting over de vraag, voor welke rechter deze aanvankelijke beslissing door het Openbaar Ministerie diende te worden bekomen; de Hoge Raad was van oordeel, dat dit voor de burgerlijke rechter moet geschieden (zie Asser-Scholten, 5e druk, 1923, blz. 383; Hoge Raad, 19 Mei 1880, W. 4522).

In België werd bij de herziening van het Strafwetboek voorgesteld aan de onzekerheid aangaande artikel 327 B. W. te verhelpen, doch dit werd ten slotte overgelaten aan de herzieners van het Burgerlijk Wetboek (zie P. B., Filiation en général, n° 135 en volg.). Het artikel is echter tot nog toe ongewijzigd gebleven. Het hoogste Hof blijkt zich over dit specifiek geval van schending van de openbare orde, en over de onderlinge verhouding van artikel 327 B. W. en artikel 46 van de wet van 20 April 1810 tot op heden niet te hebben moeten uitspreken.

3. Waar in het vonnis gezegd wordt «betwistingen en verduisteringen van staat», moet vermoedelijk gelezen worden «inroepingen en verduisteringen van Staat». De term «betwisting van staat» (contestation d'état) komt in artikel 326 noch in artikel 327 B. W. voor, wel «inroeping» (réclamation) en «verduistering» (suppression).

4. Prof. Graulich stelt de vraag (R.C.J.B., 1949, blz. 41), of niet elk onderzoek, elk inwinnen van inlichtingen door het Openbaar Ministerie vóór de beslissing van de burgerlijke rechter, als nietig moet worden aangezien en uit de debatten geweerd. Hij beantwoordt ze bevestigend. Het bovenstaand vonnis geeft geen expliciet bescheid. Het beperkt er zich toe te memoreren, dat in een betwisting van de erkenning van een kind alle bewijsmiddelen toelaatbaar zijn, S.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE

21 Januari 1954.

Voorzitter : M. Rayee.
 Rechters : M.M. Londes en Elleboudt.
 Referendaris : M. Fontaine.

Gerechtigd accoord. — Ontbinding daarvan en faillietverklaring van de schuldenaar. — Ongelijke verdeling van de percenten onder de schuldeisers. — Verplichting tot teruggave van de ontvangen accoord-percenten

De gedurende het gerechtelijk accoord ontvangen percenten moeten worden teruggegeven, wanneer het accoord ontbonden wordt verklaard en het faillissement uitgesproken en de verdeling van de percenten onder de verschillende schuldeisers op ongelijke wijze is geschied.

Mr W. Six q.q. (faillissement Torreborre) t/
 Vanhoucke.

Aangezien de rechtsvordering tot voorwerp heeft : de verweerder te horen veroordelen om aan de massa van het faillissement Sylvie Torreborre terug te betalen de som van 5.000 + 30.000 frank, die hem uitbetaald is geworden op 29 September 1952 en 18 Juni 1953 boven de dividenden die werden uitgekeerd aan de schuldeisers van Torreborre, in uitvoering van een gerechtelijk accoord dat zij had bekomen en dat ontbonden werd verklaard; daarbij de intrest groot 365 frank vanaf het faillietverklarend vonnis;

Aangezien de verweerder, die zelf verschijnt, onderlijnt dat hij de som van 30.000 frank heeft ontvangen van Buttenaere Joseph, wat juist is; doch waar is het ook dat voornoemde Buttenaere de volmachtdrager was van Torreborre, en alle betalingen deed voor rekening van deze laatste, die wegens haar ouderdom en de staat van haar gezondheid overigens niet in staat is zich nog met haar zaken bezig te houden; Buttenaere had het voormeld bedrag trouwens geleend van de heren Coppin (20.000 frank) en Pil (10.000 frank) om het faillissement van Torreborre te vermijden, en de beide leners zijn aanvaard bij het faillissement voor het bedrag van hun respectieve lening;

Aangezien de verweerder ten onrechte weigert de van hem gevorderde teruggave te doen, omdat de som van 30.000 frank hem werd betaald « ter ontlasting van de heer Buttenaere Joseph »;

Aangezien volgens de rechtspraak van de zetelende rechtbank concordataire dividenden dienen teruggegeven wanneer het accoord voor verbroken wordt verklaard en het faillissement uitgesproken, en er verdeling van dividenden is gebeurd op ongelijke wijze tussen de verschillende schuldeisers, wat het geval is ter zake;

Aangezien de verweerder uiteenzet dat zijn financiële middelen hem niet toelaten aan de gevorderde restitutie te voldoen;

Om deze redenen,

De Rechtbank, beslissende op tegenspraak, verklaart de vordering gegrond; veroordeelt Eugenius Vanhoecke om aan de massa van het faillissement Sylvie Torreborre de som terug te betalen van 35.000 frank, vermeerderd met de intrest vanaf het faillietverklarend vonnis, hetzij 365 frank, en met de gerechtelijke rente;

Verwijst de verweerder daarbij in de proceskosten; Staat de verweerder toe zijn schuld af te doen met

maandelijkse betalingen van 2.000 frank ieder, te beginnen met de eerste Februari 1954; zegt evenwel dat gans het bedrag van alle veroordelingen onmiddellijk eisbaar wordt, zonder voorafgaande aanmaning of deurwaardersbevel, ingeval de verweerder mocht nalaten te betalen op één van de gestelde tijden;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-
 tegenstaande hoger beroep en zonder borg.

NOOT : Verg. in ditzelfde nummer het arrest van het Hof van Beroep te Gent, waarbij bovenstaand vonnis is vernietigd. Hieronder publiceren wij een vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Oostende in zake Mr Six q.q. tegen Goditiaboïs, dd. 4 Januari 1951 over eenzelfde rechtskwestie, omdat dit vonnis uitvoeriger met redenen is omkleed.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE

4 Januari 1951.

Voorzitter : M. Rayee.
 Rechters : M.M. Deswaef en Vandesompel.
 Referendaris : M. Fontaine.
 Advocaten : Mrs Six en Meuleman.

Gerechtigd accoord. — Ontbinding daarvan en faillietverklaring van de schuldenaar. — Ongelijke verdeling van de percenten onder de schuldeisers. — Verplichting tot teruggave van de ontvangen accoordpercenten.

Krachtens art. 39 van de gecoördineerde wetten op het gerechtelijk accoord (Besluit van de Regent van 25 September 1946) moeten de ingevolge het accoord ontvangen percenten niet meer in de failliete boedel worden ingebracht, daar voormeld artikel uitdrukkelijk bepaalt dat art. 527, lid 1, van de Faillissementswet toepasselijk is in geval van faillietverklaring na de bekrachtiging van het accoord.

Het is de vraag of artikel 446 Faillissementswet toepasselijk is op het gerechtelijk accoord; dat artikel is zeker niet toepasselijk, wanneer de gedane betalingen in orde zijn. In het onderhavige geval is het accoord echter ontbonden en het tijdstip van de staking der betalingen teruggebracht tot op de dag, dat het accoord is aangevraagd, waaruit volgt dat de percenten uitbetaald zijn tijdens de « verdachte » periode. Daardoor is onbetwistbaar de boedel benadeeld, daar sommige schuldeisers aldus bevoordeeld zijn ten opzichte van de anderen, indien zij zouden mogen behouden wat zij hebben ontvangen, en hun vordering mochten indienen voor het gedeelte van de toegezegde percenten, dat zij nog moeten krijgen.

Redelijkerwijze moet dus worden aangenomen dat meergenoemd art. 39 enkel toepassing moet vinden, wanneer aan de schuldeisers gelijke percenten zijn uitgekeerd overeenkomstig het accoord, daar enkel in dit geval de gedane betalingen een eerlijke uitvoering zijn van een door de rechter bekrachtigde verbintenis.

De schuldenaar dient de fundamentele regel van de gelijkheid van alle schuldeisers in acht te nemen; de schuldeisers zijn alleen ontslagen van de verplichting om de door hen regelmatig ontvangen percenten in de boedel terug te brengen.

Mr W. Six q. q. (faill. Laridon) t/ Goditiaboïs.

Aangezien de rechtsvordering tot voorwerp heeft: de verweerder te horen veroordelen om aan de failliete boedel teruggave te doen van de dividenden, die hem door de concordatair Etienne Laridon werden uitbetaald tijdens de periode van de achttiende September 1948 tot de 7 October 1949, in totaal 21.615 fr.; daarbij de intrest op die dividenden sinds de data van hun uitbetaling tot aan de dag van het faillietverklarend vonnis, groot 1155 fr.; samen: 22.770 fr.;

Aangezien verweerder de curator het recht ontzegt om op te treden in terugvordering van de concordataire dividenden, gelet op de beschikkingen van de wet van de 10 Augustus 1946, art. 39, die het vooraf bestaande regime op dit stuk van zaken hebben gewijzigd;

Aangezien verweerder beweert dat de eis dus geen juridische grondslag heeft en hij voegt eraan toe, dat die eis lichtzinnig werd ingesteld;

Aangezien verweerder, bij tegeneis, besluit: de curator te horen veroordelen om hem, als schadevergoeding, 2.231 fr. te betalen, die gevoegd bij de 22.770 fr., een totaal vormen van 25.001 fr., schatting waarvan de tegenvorderende aanlegger akte vraagt uit oogpunt van de aanleg;

Aangezien de zetelende rechtbank, op 6 Juli 1950, een contradictoir vonnis heeft verleend in een niet-beroepbare zaak, ingeleid ten verzoeken van de curator in hetzelfde faillissement, tegen de N. V. Alpaga, insgelijks tot terugvordering van de dividenden door de concordatair E. Laridon uitbetaald;

Aangezien de beweegredenen van het voormeld vonnis, die volledig passen op het huidig geding, met hetzelfde voorwerp, dus textueel kunnen overgenomen worden;

Aangezien Etienne Laridon, op 5 Augustus 1948, de bekrachtiging had bekomen van het gerechtelijk akkoord, dat hem door zijn schuldeisers was toegestaan;

Aangezien het akkoord, de 2 Maart 1950, voor ontbonden werd verklaard, daar de schuldenaar, die het akkoord verkregen had, bekentenis ondertekende van staking van zijn betalingen; bij hetzelfde vonnis werd de schuldenaar failliet verklaard en de periode van die staking werd teruggebracht op 10 Juli 1948;

Aangezien bij toepassing van de samengeordende wetten van de 25 September 1946, art. 39, de dividenden ontvangen in uitvoering van het akkoord niet meer in de failliete boedel moeten ingebracht worden, vermits bedoeld artikel uitdrukkelijk beslist: dat artikel 527, alinea 1, uit de wet van de 18 April 1851 (concordaat en faillissement) toepasselijk is ingeval van faillissement, verklaard na bekrachtiging van het akkoord. Bijgevolg wordt het voordeel van die beschikking door artikel 39 uitgebreid tot de schuldeisers, die deelachtig zijn geweest aan één of meer uitkeringen van dividenden in de loop van een gerechtelijk akkoord, dat voor vernietigd werd verklaard, of voor ontbonden, na homologatie;

Aangezien de vraag is: te weten of artikel 446 uit de wet op de faillissementen toepasselijk is op het gerechtelijk akkoord; met andere woorden, of het weglaten, door de wetgever, van die beschikking in artikel 38, alinea 2, uit de samengeordende wetten op het gerechtelijk akkoord, gewild werd met de bedoeling artikel 446 te verwijzen;

Aangezien het zeker is dat artikel 446 niet toepasselijk is wanneer de gedane betalingen onaanvechtbaar zijn;

Maar aangezien in het besproken geval het akkoord ontbonden werd en het tijdstip van de staking der betalingen werd achteruitgebracht tot op de dag dat het akkoord werd aangevraagd, volgt daaruit dat de

dividenden uitbetaald werden tijdens de verdachte periode; anderzijds geldt het neerleggen van het verzoekschrift om akkoord als bekentenis, met dit gevolg dat de schuldeisers noodzakelijkerwijs kennis droegen van die staking toen zij de dividenden ontvingen;

Ten slotte en vooral, heeft de schuldenaar die het akkoord bewam de regel niet onderhouden van de gelijkheid tussen zijn schuldeisers, vermits hij de énen hogere dividenden heeft betaald dan de anderen, wat heel waarschijnlijk is gebeurd buiten het medeweten van de verweerder. Doch zulke doenwijze schaadt onloochenbaar de massa, daar sommige schuldeisers aldus bevoordeeld zijn ten opzichte van de anderen, moesten allen mogen behouden wat ze ontvangen hebben en indienen voor het gedeelte van het beloofde dividend dat ze nog te krijgen hebben;

Aangezien er dus redelijkerwijs dient aangenomen dat de beschikking van art. 39 uit de samengeschakelde wetten enkel haar toepassing moet krijgen, wanneer er de schuldeisers eenvormig en overeenkomstig het akkoord dividenden werden uitgekeerd, vermits in dit geval alleen de betalingen een eerlijke uitvoering zijn van een door het gerecht bekrachtigde verbintenis;

Aangezien het dan ook logisch was de schuldeisers te ontslaan van de teruginbrenging, en die beschouwing heeft de wijziging gemotiveerd aan het regime van de wet van 1887, volgens hetwelk de zaken terug moesten gebracht worden in de staat alsof er geen akkoord had bestaan;

Aangezien dit vonnis, overgenomen in La Revue des Faillites, Juli-Augustus 1950, nr 5, pag. 317, vanwege de commentator, die deze rechtspraak bijtreedt, volgende conclusie uitlokt: « Encore faut-il cependant, comme le jugement recueilli le signale, que le concordataire ait observé la règle fondamentale de l'égalité entre les créanciers. Les créanciers ne sont dispensés de rapporter à la masse que les dividendes qu'ils ont régulièrement reçus ».

Aangezien verweerder, volgens de inlichtingen die hij opgeeft, een totaal dividend van 45% zou hebben opgestreken, terwijl andere schuldeisers dividenden hebben getrokken die schommelen tussen: niets - 15% - 25% - 35% - 45% en 65%, waar Laridon elk van zijn schuldeisers een dividend had hoeven uit te betalen van 75% tot aan de datum van het faillietverklarend vonnis. Op 22 April 1950 schreef Laridon's raadsman, Meester Arthur David, naar de curator: « Ik heb steeds betaald aan diegenen welke het meest aandrongen en naarmate geld voorhanden was »;

Aangezien de curator niet lichtvaardig heeft gehandeld, vermits hij niets anders deed dan zich gedragen naar de rechtspraak van de zetelende rechtbank;

Aangezien de tegenvordering dus hoegenaamd geen grond heeft;

Aangezien zij enkel werd ingegeven met het doel op één frank na boven het beloop van de laatste aanleg te komen, door het bedrag ervan te voegen bij dat van de hoofdvordering;

Aangezien een tegeneis wegens tergend en roekeloos geding echter niet vatbaar is voor hoger beroep, alhoewel het hoofddeding vatbaar is voor de beide graden van rechtspleging, quod non in dit geval, wanneer het bedrag van de geëiste schadevergoeding beneden het beroepbaar bedrag blijft, lijk in het voorhanden geval. Die eis geeft aanleiding tot een geding dat, door zijn oorzaak en zijn voorwerp, afzonderlijk staat van het hoofddeding en dat niet noodzakelijkerwijs samen met dit gevonnist wordt.

Om deze redenen:

De rechtbank, beslissende op tegenspraak: voegt

wegens samenhorigheid het hoofdgeding en de tegen-eis samen; zegt voor recht het hoofdgeding gegrond; beveelt verweerder in de failliete boedel de som terug te brengen van 21.615 fr., vermeerderd met de gerechtelijke rente en, daarbij, de verwijlrent, groot 1.155 fr.;

Verklaart de tegenvordering niet gegrond; wijst de aanlegger ervan af, met veroordeling tot de kosten van de beide gedingen.

NOOT: Zie de noot onder het in dit nummer opgenomen vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Oostende d.d. 21-1-1954.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

10e Kamer. — 3 Maart 1955.

Voorzitter: M. De Haes.

Referendaris: M. Van Caenegem.

Advocaten: Mrs De Doncker loco Luyten, en Six,
loco De Baecq.

Uitlegging van overeenkomsten. — Niet naar hun benaming, doch naar de werkelijke bedoeling van partijen. — Strafbeding in strijd met de goede trouw.

Overeenkomsten moeten niet worden uitgelegd naar de door partijen gebruikte bewoordingen, doch naar hun werkelijke bedoeling. Indien een contract naar het oordeel van de rechter elementen van verschillende overeenkomsten bevat, moet hij beoordelen welke elementen de heersende zijn en de rechtsgevolgen daarvan toepassen. In casu blijkt uit de aard van de overeenkomst, dat zij wel degelijk in overeenstemming met de haar door partijen gegeven benaming een «verhuring van diensten» en niet een lastgeving is. Het karakteristieke van de lastgeving is dat de lasthebber namens de lastgever rechtshandelingen kan verrichten, waardoor laatstgenoemde rechten kan verkrijgen en verbonden worden. In casu had geen van partijen die vertegenwoordigingsmacht.

Bij het strafbeting kan de straf in principe door de rechter niet gewijzigd worden; dit is echter anders, wanneer het klaarblijkelijk is, zonder dat daartoe enig onderzoek nodig is, dat de bedongen straf tot gevolg heeft de schuldeiser ten nadele van de schuldenaar te verrijken, wat in strijd is met de goede trouw, die aan elke overeenkomst moet ten grondslag liggen.

Steleman t/ De Loose en Van de Walle.

I. Over het karakter van de overeenkomst van 3 April 1952:

Aangezien de overeenkomsten niet dienen geïnterpreteerd naar de door partijen gebruikte bewoordingen, doch wel naar de bedoeling die partijen hierbij gehad hebben;

dat derhalve het feit dat verzoeker intentioneel of niet intentioneel de overeenkomst betitelt met de benaming «verhuring van diensten» en deze benaming ten hoofde van de overeenkomst gebruikt of zelfs gedaagden laat tekenen dat de overeenkomst er gene is van mandaat, ter zake als geen element van beoordeling dient aangezien en dan ook alle belang verliest dat verzoeker er wenst aan te geven;

Aangezien het dan ook de Rechtbank toekomt op

grond van de elementen der zaak na te gaan en te bepalen welke het karakter is van de overeenkomst, die het voorwerp der betwisting uitmaakt;

dat, waar de Rechtbank zou van oordeel zijn dat een overeenkomst gekwalificeerd onder de benaming «agence d'affaire», behoudens de elementen wijzende op een «verhuring van diensten», ook meent elementen te kunnen weerhouden wijzend op een «mandaat», het haar toekomt te zeggen voor recht welke elementen beheersend zijn en hiervan de juridische gevolgen in toepassing te brengen (arrest van Verbreking, dd. 25 Juni 1954, Journ. d. Tribunaux, dd. 30 Januari 1955 in zake Steleman t/ Ardaen, drukt zich desbetreffend in de ten hoofde van gestelde nota als volgt uit: «Lorsque le juge du fond relève qu'une convention, qu'il qualifie d'agence d'affaires, présente à côté d'éléments caractéristiques du louage d'industrie, d'autres éléments, qu'il considère comme prédominants caractéristiques du mandat, il peut appliquer au contrat complexe, dont il avait à rechercher les effets, les règles juridiques du mandat»);

Aangezien op grond van de elementen der zaak evenwel in recht dient aanvaard dat de overeenkomst, het voorwerp der betwisting uitmakend, er een is van «verhuring van diensten», niet om reden van de door verzoeker gebruikte benaming, maar om reden van de aard van de opdracht door gedaagden aan verzoeker gegeven;

dat, waar inderdaad volgens de bepalingen van artikel 1984 B.W. het mandaat een akte is waarbij iemand aan een ander de macht geeft om voor hem en in zijn naam iets te doen — hetgeen dus veronderstelt dat de mandaathouder door het feit zelf juridische daden kan stellen, d.i. zelf verbintenissen aangaan voor een ander, nl. zijn mandaatgever — terzake aan verzoeker geen enkele juridische macht werd toegekend en hem nl. niet de macht werd toegekend om de overdracht zelf te verwezenlijken, in acht genomen dat de opdracht er enkel in bestond een liefhebber-overnemer voor de zaak van gedaagden te vinden en hiervoor heel zijn publiciteits-apparaat ter beschikking te stellen. (De opdracht van verzoeker m.a.w. beperkte er zich toe de eventuele koper en verkoper door alle hem ter beschikking staande middelen in contact te brengen.)

II. Over de gevorderde bedragen:

Aangezien uit de ter tafel voorgebrachte bescheiden blijkt enerzijds dat gedaagde De Loose Susy verzoeker op April 1952 opdracht gaf een overnemer te zoeken voor haar handelszaak gelegen ter Boomse Steenweg 358, te Antwerpen, tegen de prijs van 65.000 frank, mits een commissieloon van 5.000 frank of... 2.500 frank, naar gelang het in contract voorziene geval; tweedezijds, dat eerste gedaagde bij schrijven van 18 Augustus 1952 verzoeker verzocht de overnemingsprijs te brengen op 20.000 frank, verzoek waaraan aanlegger gevolg gaf, vermits de inlassingen in de dagbladen en de toegangsbewijzen van dan af dit overnemingsbedrag vermelden, en derderzijds dat verzoeker zowel bij middel van inlassing in de dagbladen als in de catalogussen en zelfs onder afgifte van bezichtigingsbewijzen publiciteit maakte voor de zaak van gedaagde en dit zowel in de periode voorafgaandelijk het schrijven van 18 Augustus 1952 als nagaandelijk deze periode;

Aangezien in die omstandigheden mag aangenomen dat verzoeker zijn firma met de haar ter beschikking staande middelen ten dienste van gedaagde heeft gesteld om in haar voordeel een koper-liefhebber te vinden, terwijl gedaagde ten onnutte opwerpt dat ver-

zoeker op ondoelmatige wijze is te werk gegaan, vermits de taak van verzoeker er niet in bestond bepaald iemand te vinden, ofwel liefhebbers naar het huis van gedaagde te sturen, doch wel als taak had op intensieve wijze en met de hem beschikbare middelen liefhebbers voor de zaak op te sporen, onafgezien of ingevolge de activiteit van verzoeker al dan niet een overnemer zal opdragen;

Aangezien waar weliswaar bestede nadruk *niet* zou gelegd op het intensief karakter van verzoekers activiteit — want volgens de voorgebrachte bescheiden is slechts éénmaal een catalogus met de voor gedaagden zaak gemelde publiciteit verschenen, verder slechts toegangsbewijzen voor huisbezoek afgeleverd na Augustus 1952, nl. na de prijsdaling tot 20.000 frank — en blijkens de publicaties in de dagbladen niet intensief aangehouden geweest te zijn, terwijl verzoeker alhoewel ingaande op de prijsvermindering van de verkoopsprijs gaande van 65.000 frank tot 20.000 frank, op zeer handige doch zeer weinig lofbare commerciële wijze het commissieloon onaangeroerd laat, alhoewel, op grond van de reeds talloos voorgebrachte geschillen, niet ernstig kan betwist dat het commissieloon een approximatief berekende percentage uitmaakt op het voorgestelde verkoopcijfer — niettemin mag aangenomen dat gedaagden hiermede genoegen hebben genomen, in acht genomen dat ver van verzoeker op enige kennelijke wijze op zijn onbegrijpelijke wijze van optreden te wijzen, desbetreffend het volledig stilzwijgen behouden, doch hem, in voortzetting van zijn aangegane verbintenissen, opdracht geven in de toekomst geen publiciteit meer te maken op basis van 65.000 frank, maar op basis van 20.000 frank;

dat derhalve gedaagden hunswegen gehouden zijn tot uitvoering van hun verbintenis, nl. betaling van het overeengekomen *commissieloon*;

Aangezien, waar gedaagden niet kunnen ontkennen verzoeker onwetend te hebben gelaten, hetzij van de overdracht van de zaak, of minstens van het verlaten dezer, laatstgenoemde evenwel ten onrechte voorhoudt het maximum van het bedongen commissieloon, luidens de uitdrukkelijke clausules van de overeenkomst, te mogen opeisen onder voorwendsel dat de tussen partijen afgesloten overeenkomst er een is van verhuring van diensten, waarbij partijen vrijelijk het bedrag der commissielonen hebben bepaald: bepaling waaraan niemand — zelfs de rechter niet — enige wijziging kan aanbrengen, om reden dat deze overeenkomst wet vormt tussen partijen;

dat, inderdaad, waar er geen twijfel bestaat over het feit dat het tussen partijen bedongen accoord er een is van verhuring van diensten met vaststelling van een bepaald commissieloon, dit laatste zich evenwel niet beperkt tot een eenvoudig contract van dienstverhuring, maar tot een contract van dienstverhuring met toevoeging van een strafbepaling;

Aangezien, desbetreffend, spijs de gebruikte bevoording geen twijfel kan bestaan wijl die bedoeling wel blijkt te stroken met de bedoeling en de inzichten van partijen;

dat, inderdaad, hoe gecombineerd en uitgezocht de tekst van de overeenkomst ook moge wezen — want in zekere gevallen is het heel bedongen bedrag, *tot het maximum toe*, een commissieloon, nl. in geval de overdracht geschiedt door de tussenkomst van verzoeker, en in andere gevallen is het bedongen bedrag in werkelijkheid *slechts ten dele* een commissieloon en ten dele een strafbepaling, nl. in geval de overdracht geschiedt buiten tussenkomst van verzoeker om, en gedaagde, opdrachtgever, in gebreke is gebleven te voldoen aan de in het contract opgenomen voorwaarden, o.m. het nietverwittigen binnen de 48 uren van ver-

zoeker dat de zaak is overgedragen aan deze of gene persoon — uit de tekst der overeenkomst zelf de juistheid dier zinswijze blijkt: de overeenkomst immers meldt uitdrukkelijk wat volgt: «Indien gedaagde zijn » handelszaak zou verlaten zonder het agentschap » hiervan in te lichten of bij aankoop en na ontvangst » van het handgeld zou nalaten, het agentschap naam » en adres van de koper op te geven of zo gedaagde » zou weigeren te verkopen... zal steeds het grootste » der twee bedragen verschuldigd zijn», — hetgeen dus wel wijst op het feit dat het de bedoeling van partijen en inzonderheid van verzoeker geweest is bij tekortkoming vanwege gedaagde deze laatste uit dien hoofde een straf, in een geldbedrag uitgedrukt, op te leggen;

Aangezien het strafbepaling naar de algemeen aangenomen rechtspraak en rechtsleer dient aangezien als een bijkomende verbintenis, strekkende tot zekerheid van de uitvoering van de hoofdverbintenis, die als doel heeft de schuldeiser wegens de niet-nakoming van de verbintenis door de schuldenaar te vergoeden voor de geleden schade;

dat herhalve partijen door de straf voorafgaandelijk op een vast bedrag te bepalen daadwerkelijk een overeenkomst afsluiten, die tussen hen kracht van wet heeft, zodat het de rechter in principe niet toegelaten is deze straf enigmata te wijzigen en dit juist om reden dat dient voorkomen dat men door discussie voor de rechter zou terugkeren tot de moeilijkheden, betwistingen en vertragingen, die het strafbepaling als doel heeft te voorkomen;

Aangezien, niettemin, op deze algemene strafregels te recht uitzonderingen zijn voorzien, waarbij het de rechter wel toegelaten is de bedongen straf te milderen of er zelfs van af te wijken, o.m. in geval van artikel 1134 in fine B. W., nl. wanneer het klaarblijkelijk is — *en dit zonder dat daartoe het minste onderzoek nodig is* — dat de vooraf bepaalde penaltiteit geen ander gevolg heeft dan de schuldeiser ten zuiveren nadele van de schuldenaar te verrijken en dit om de goede reden dat zulks strijdig is met de goede trouw die ten grondslag van elke overeenkomst moet liggen (Kluyskens, Verbintenissen, blz. 187-188, n° 157 secundo);

Aangezien de toepassing van deze uitzonderingsbeschikking zeer zeker als billijk en moreel verantwoord voorkomt, wanneer uit de bekende feiten van het geding blijkt dat er generlei schade heeft bestaan of wanneer de bedongen straf «per se» zonder twijfel in het ooglopend buitenmatig is, d.i. wanneer de straf hoger gesteld is dan de schade die onder welke omstandigheden dan ook uit de niet-nakoming der verbintenis kon voortkomen;

dat, in casu deze uitzonderingsbeschikking haar volle toepassing vindt als men weet, zoals reeds boven gezegd, dat er geen redenen voorhanden zijn om de intensiteit van verzoekers activiteit te onderlijnen, of als verzoeker, ingaande op de gestelde prijsvermindering van 2/3 op de eerst gestelde verkoopprijs, sluw elke commissie-aanpassing verzwijgt, of als men ten slotte weet dat verzoeker op zijn beurt de prijscatalogussen niet uitdeelt doch verkoopt, zodat er maar bezwaarlijk kan gesproken van ondergane schade wegens geleverde prestaties of veroorzaakte onkosten;

Aangezien het daarenboven niet van belang ontbloomt is de aandacht te vestigen op het feit dat ter plaatse Antwerpen, bij gelijksoortige agentschappen van huring en verhuring het als een gewoonte voorkomt bij niet-lukken der verhuring of overname door de opdrachtgever een enkel forfaitair bedrag in rekening te brengen ter dekking van de kosten van publiciteit: bedrag dat als zeer gematigd en billijk voorkomt en

schommelt tussen 500 en 1.000 frank (b.v. firma Stiegen);

dat, weliswaar, dit element van geen genoegzame bewijskracht is om een tussen gedingvoerende partijen afgesloten overeenkomst te miskennen, doch het niettemin kenschetsend is om aan te tonen of de nadruk te leggen op het feit dat verzoeker tegen de gewoonte-rechtelijke gebruiken in soortgelijke bedingen, van bedingen gebruik maakt die klaarblijkelijk enkel en alleen een onrechtmatige verrijking ten nadele van de medecontractant ten grondslag hebben, die dan ook op zijn minst af te keuren zijn, omdat ze strijdig zijn met de goede trouw, basis van iedere overeenkomst;

Aangezien op dit punt de nota van de heer De Bersaques, raadsheer bij het Hof van Verbreking, verschenen is, « La revue critique de jurisprudence belge », 8e année, 3e trimestre, p. 190-201 nota dienen- de als antwoord op een vonnis verleend door de Rechtbank van Koophandel alhier in zake Steleman t/ Ardaen en Panis, dd. 12 Januari 1953 en in welke zaak ook arrest van het Hof van Verbreking is verleend geworden op 26 Mei 1954, verschenen in het Journal des Tribunaux, 30 Januari 1955) — alle aandacht vergt, waar hij zegt: « ... mais le droit ne reste » plus insensible à l'injustice issue de la disproportion » entre les engagements réciproques lorsque cette » disproportion est particulièrement lourde et trouve son » origine dans l'exploitation de la faiblesse, de l'igno- » rance et d'un besoin d'autrui. Un arrêt de la Cour » de Cassation du 9 juillet 1936, Pas. 1936, I, 346 a, dans » une espèce simulaire — il s'agit ici d'un agent d'aff- »aires se chargeant de trouver un acquéreur pour » un fonds de commerce — cassé une décision de la » Cour d'Appel de Bruxelles qui n'avait pas rencontré » le moyen invoquant la spéculation illicite que révèle » pareille clause, entraînant la nullité de celle-ci »;

Aangezien, op grond van alle deze beweegredenen voor recht mag gezegd dat het strafbeding, groot 2.500 frank, als strijdig met de goede trouw en de openbare zeden, elke ernst mist en dient afgewezen;

Aangezien verzoeker behoudens het commissieloon van 2.500 frank en de dwangbetaling van 2.500 frank ook vordert dat gedaagden zouden verwezen worden tot de betaling van het bedrag van 231 frank voor zegeltaks, zich hiertoe steunend op de clausule der overeenkomst, luidend als volgt: « Ingevolge de Belgische wetten dienen de kosten der kwijtingszegels door de cliënten gedragen te worden »;

Aangezien niet blijkt — en ten andere niet wordt of is tegengesproken — dat verzoeker ooit een commissie- staat met de nodige zegels heeft overgemaakt en deze laatste derhalve maar bezwaarlijk kan gehouden tot betaling van zegels waarvan niet eens gebleken is dat verzoeker ze zelf voldaan heeft:

Om deze redenen,

De Rechtbank, maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935;

alle verdere of strijdige besluiten verwerpend als niet dienend ter zake;

zegt de vordering onvankelijk en gegrond voor het enkel bedrag van 2.500 frank, en ongegrond voor het meerdere;

veroordeelt gedaagden derhalve solidair om aan verzoeker te betalen de som van 2.500 frank, aan- gevuld met de rechterlijke intresten sinds 20 Septem- ber 1954;

wijst verzoeker af van het meerdere;

veroordeelt gedaagden daarenboven solidair tot de helft der gedingskosten;

verklaart het vonnis, behoudens de verwijzing in de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidsstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

11e Kamer. — 4 December 1954.

Alleenrechtsprekend rechter: M. D'hondt.

Referendaris: M. Cleeremans.

1. Verzet. — Niet ter gekozen woonplaats gedane be- tekening. — Toepassing van art. 173 Rv. — Voldoen- de motivering van het verzet.
2. Koop en verkoop. — Termijnen van levering.
3. Bevoegdheid van de Rechtbank ten aanzien van wedereis.

1. *Krachtens art. 437 Rv. moet het verzet tegen een verstekvonnis worden betekend ter gekozen woon- plaats; het elders betekend exploit is echter slechts nietig, indien de belangen van de tegenpartij zijn geschaad, waarvan in casu niet blijkt (art 173 Rv.). In casu is de motivering van het verzet voldoende.*

2. *Verkoop van een auto, merk « Mercury » te leveren « zodra mogelijk »; rekening moet worden gehouden met de prioriteitswetgeving, die toen van werking was. Ontbinding van de koopovereenkomst op grond van niet tijdige levering derhalve niet van toepas- sing.*

Het feit dat de verkoper de bij voorschot door de koper betaalde som niet overeenkomstig de toen- malige wetgeving heeft geconsigneerd, is voor de koper zonder gevolg, indien niet bewezen is, dat de verkoper onvermogen is.

3. *De Rechtbank, die bevoegd is om kennis te nemen van de hoofdzak, is krachtens art. 37 van de wet van 25 Maart 1876 bevoegd om kennis te nemen van de wedereis, die steunt op de overeenkomst welke de grondslag oplevert voor de hoofdeis.*

George t/ Verstraeten.

Overwegende dat verweerder in verzet de nietigheid van hierboven vermeld exploit inroept en laat gelden dat gezegd exploit niet ter zijn gekozen woonplaats betekend werd (art. 437 van het wetboek van Burg. rechtspleging);

Overwegende dat eiser in verzet staande houdt dat ter zake dient toepassing gedaan van artikel 173 van het zelfde wetboek en dat oorspronkelijke eiser niet bewijst dat hij ten gevolge van de aangehaalde onregelmatigheid schade heeft geleden;

Overwegende dat de heer Verstraeten verder aan- haalt dat het verzet niet onvankelijk is, daar de motivering gesteund op de onmogelijkheid ter zitting aanwezig te zijn, niet dient aanvaard;

Overwegende dat de heer George hierop antwoordt dat het verzet op andere gronden gesteund is; welke redenen in het exploit duidelijk vermeld staan;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis ertoe strekt de ontbinding te horen uitspreken van een overeen- komst dragende op de aankoop door partij Verstraeten bij de heer George van een autovoertuig merk « Mer- cury »; alsmede tot de terugbetaling van 12.000 frank te dezer gelegenheid door gezegde partij gestort, ver- hoogd met de vergoedende intresten sedert 7 October 1946;

Overwegende dat oorspronkelijke eiser ten gronde laat gelden dat de tegenpartij laattijdig tot uitvoering is overgegaan van de gesloten overeenkomst, en dat hij aldus gerechtigd was gezegde overeenkomst als verbroken te beschouwen en zich elders een autovoertuig aan te schaffen;

Dat de heer Verstraeten nog laat opmerken dat de Heer George de beschikkingen van het Ministerieel besluit van 13 September 1946 (artikel 4), bepalende dat de verkoper het ontvangen voorschot, bij de Nationale Bank van België moet consigneren, niet zou hebben geëerbiedigd; dat oorspronkelijke eiser dit verwijt als steun van een exceptie « non adimpleti contractus » schijnt te doen gelden;

Overwegende dat oorspronkelijke eiser verder beweert dat de door hem gestorte gelden geenszins als godspenningen kunnen aangezien worden en bijgevolg bij verbreking van de verkoop dienen teruggestort;

Overwegende dat de Heer Verstraeten, ten slotte, doet opmerken dat eiser in verzet dient te bewijzen, dat het aanbod van levering die hij 2 ½ jaar na de bestelling deed, normaal is, gezien de prioriteitsreglementering die toen in voege was en dit door vast te stellen dat geen enkel niet prioritaire klant vóór 24 December 1948, een wagen heeft kunnen bekomen;

Overwegende dat eiser in verzet, bij tegeneis de verbreking van de verkoop ten laste en grieven van de heer Verstraeten vordert alsmede de betaling van de forfaitair vastgestelde som, ten titel van schadevergoeding in geval van verbreking van de verkoop, te weten 20 % op de verkoopprijs of 28.400 frank;

Dat volgens eiser in verzet, de reeds gestorte som van 12.000 frank in vermindering van hierboven vermeld bedrag dient te komen;

Overwegende dat de heer Verstraeten de bevoegdheid betwist van de Rechtbank om van de tegeneis kennis te nemen, en staande houdt dat hij geen handelaar is en dat de verbintenis waarop tegenpartij de tegeneis steunt en waar zij thans de uitvoering van vordert, geenszins in zijn hoofde het karakter vertoont van een handelsdaad;

Nietigheid van het exploit d.d. 16.6.1953 :

Overwegende dat uit het inleidend exploit d.d. 21 Mei 1953 blijkt dat oorspronkelijke eiser woonst verkoos bij deurwaarder J. Vandenbril;

Dat het vaststaat dat het exploit van verzet betekend werd aan oorspronkelijke eiser ter studie van zijn raadsman en niet ter studie van voornoemde deurwaarder; dat artikel 437 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging bepaalt dat het verzet ter gekozen woonplaats dient te worden betekend;

Overwegende dat het hier een onregelmatigheid geldt; die de nietigheid van het exploit zou kunnen voor gevolg hebben;

Overwegende dat gezegde onregelmatigheid noch tans een gebrek in de vorm uitmaakt; zodat art. 173 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging ter zake toegepast dient te worden;

Overwegende dat krachtens gezegd artikel, de nietigheid van een exploit dient toegestaan, indien het bewezen is dat zij de belangen van de tegenpartij schaadt;

Overwegende dat de heer Verstraeten niet bewijst dat de door hem aangehaalde onregelmatigheid, hem heeft belet normaal zijn verdediging te verzekeren;

Overwegende dat het integendeel niet betwist wordt dat de heer Verstraeten zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting waarop hij door het betwist exploit uitgenodigd werd te verschijnen, dat hij aldus, van af gezegd exploit (3 Juli 1953) tot nu toe, over de vol-

doende tijd heeft kunnen beschikken om zijn verdediging voor te bereiden; dat men, bijgevolg, niet inziet hoe de betwiste onregelmatigheid zijn belangen zou hebben kunnen schaden;

Dat hieruit spruit dat het exploit van verzet geldig is;

Ontvankelijkheid :

Overwegende dat het gebrek aan motivering het verzet als nietig doet voorkomen (art. 437 W.B. van burgerrechtspleging);

Overwegende dat het verzet van de heer George onder meer de volgende vermeldingen inhoudt : « Aangezien verzoeker ten stelligste betwist in gebreke te zijn gebleven de koopovereenkomst slaande op een auto « Coupé Mercury » van 20.4.1946 na te leven; aangezien wel integendeel gedaagde, spijs alle mondelinge en schriftelijke aanmaningen en in-vertoeffstellingen, in gebreke is gebleven de te zijner beschikking gestelde auto af te nemen... »;

Overwegende dat deze vermeldingen ontegensprekelijk de motivering uitmaken van het verzet van de heer George tegen het verstekvonnis dd. 29.5.1953; dat deze motivering voldoende is; dat hieruit volgt dat het middel aangevoerd door de heer Verstraeten niet afdoende is;

Ten gronde :

Overwegende dat oorspronkelijke eiser bij contract d.d. 20.4.1946 bij verweerder een coupé « Mercury » bestelde en d.d. 7 October 1946 de som van 12.000 fr. storte;

Overwegende dat de heer Verstraeten thans aan tegenpartij de vertraging in de levering verwijt;

Overwegende dat het contract geen preciese leveringsdatum bepaalt : dat het contract wat de leveringstermijn betreft, slechts vermeldt : « Zo dadelijk mogelijk »;

Overwegende dat het, in deze omstandigheden, past na te gaan of de levering (of het aanbod van levering) ja dan neen binnen een normale termijn geschiedde;

Overwegende dat deze vraag dient beantwoord te worden, rekening houdende met de prioriteitswetgeving die toen in voege was, met het feit dat eiser van geen prioriteit genoot, alsmede met de toenmalige mogelijkheid van invoer van autovoertuigen;

Overwegende dat na inachtneming van deze bestanddelen de vraag bevestigend dient te worden beantwoord;

Overwegende dat eiser, derhalve, te dien opzichte, niet gerechtigd is een fout ten laste van verweerder te leggen;

Dat de gevorderde ontbinding van de koop dan ook niet geschiedde en dat de aanvraag tot verbreking van oorspronkelijke eiser niet dient ingewilligd;

Overwegende, trouwens, dat eiser, verweerder nooit in gebreke heeft gesteld zijn verbintenissen na te leven; dat, aldus, in elk geval de vordering tot verbreking van de koopovereenkomst ten laste van verweerder, als ongegrond voorkomt;

Overwegende, dat in verband met wat voorafgaat, dient opgemerkt dat het aan eiser is, te bewijzen dat verweerder zijn verplichtingen niet heeft uitgevoerd, en geenszins aan verweerder vast te stellen dat hij zijn plichten vervuld heeft; dat hieruit volgt dat verweerder hoegenaamd niet moet bewijzen dat vóór eiser geen andere niet-prioritaire klant een wagen ontvangen heeft;

Overwegende dat eiser in gebreke blijft vast te stellen dat verweerder in gebreke bleef de ten titel van

voorschot betaalde sommen, overeenkomstig de toenmalige wetgeving te consigneren;

Overwegende dat, zelfs indien bewezen, deze fout nochtans de gewichtigheid niet zou vertonen die de Rechtbank zou toelaten de houding van eiser goed te keuren en hem van zijn verplichtingen te ontslaan;

Dat, inderdaad, het overtreden door de heer George van de aangehaalde wetgeving, praktisch zonder gevolg zou zijn voor de heer Verstraeten, zolang het niet bewezen is, quod non, dat de eerst genoemde onvermogen is geworden;

Tegeneis :

Bevoegdheid :

Overwegende dat de hoofdeis gesteund is op de overeenkomst d.d. 20 April 1946;

Dat de tegenvordering, eveneens op gezegde overeenkomst steunt;

Overwegende dat de Rechtbank, bevoegd om van de hoofzaak kennis te nemen, krachtens artikel 37 der wet over de bevoegdheid, bevoegd is om van de tegeneis te kennen, deze steunende op het contract dat de grondslag uitmaakt van de hoofdeis;

Overwegende dat, derhalve, niet dient onderzocht of de verbintenis waar de tegeneis de uitvoering van vordert, ja dan neen, een handelsverbintenis is in hoofde van gezegde verweerder;

Ten gronde :

Overwegende dat het niet betwist wordt dat de koopovereenkomst volmaakt is;

Overwegende dat oorspronkelijke verweerder bij brieven d.d. 24 December 1948 en 12.1.1949 aan eiser liet weten dat hij de aangekochte wagen tot zijn beschikking stelde en hem verzocht zo vlug mogelijk tot het afhalen ervan over te gaan;

Overwegende dat krachtens alinea D van de gesloten overeenkomst de verkoop van rechtswege verbroken wordt, indien verkoper het nodig acht, wanneer koper binnen de 8 dagen van de notificatie van ter beschikkingstelling de wagen niet afhaalt;

Overwegende dat eiser het hoger vermeld verzoek d.d. 24 December 1948 en 12 December 1949 zonder gevolg liet;

Dat de verkoop, vermits zulks de wens is van eiser in tegeneis, derhalve, verbroken is;

Overwegende dat de gestorte som van 12.000 frank, zonder oorzaak wordt in handen van eiser in tegeneis;

Overwegende dat in geval van verbreking, voorzien bij hierboven vermeld alinea D, de aankoper een som verschuldigd is gelijk aan 20 % van de prijs van de verkochte wagen (alinea D, par. 3);

Overwegende dat deze prijs een som van 142.000 fr. belooft; dat de forfaitaire vergoeding, derhalve 28.400 fr. bedraagt;

Overwegende dat eiser in tegeneis bij zijn exploit van verzet alsmede bij zijn besluiten, van deze som het bedrag van het gestort voorschot aftrekt, zodat de opmerking van verweerder in tegeneis, aangaande de aard van dit gestort voorschot haar gepastheid verliest;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle andere besluiten van de hand wijzende;

Ontvangt het verzet naar de vorm tegen het verstekvonnis d.d. 29 Mei 1953, waar regelmatige uitgifte van overgelegd wordt;

Verklaart het gegrond;

Doet gezegd verstekvonnis te niet en opnieuw be-

slissende, verklaart de hoofdeis ongegrond, wijst aanlegger er van af, veroordeelt hem tot de kosten.

Recht doende op de tegeneis, verklaart zich bevoegd ratione materiae om van deze eis te kennen, verklaart hem gegrond;

Stelt vast dat de koopovereenkomst d.d. 20 April 1946 dragende op een autovoertuig « Mercury » van rechtswege verbroken is;

Veroordeelt verweerder in tegeneis om aan eiser George te betalen de som van 28.400 fr. als forfaitaire schadevergoeding mits aftrok van 12.000 fr., verhoogd met de wettelijke intresten vanaf 7 Oktober 1946 tot op de dag van betaling;

Veroordeelt verweerder in tegeneis tot de kosten van de tegenvordering,

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling, uitgenomen wat de kosten aangaat.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS-WAAS

1e Kamer. — 16 November 1954.

Voorzitter : M. Dirix.

Rechters : M.M. Elewaut en Neirinckx.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaat : Mr Melis.

Koop en Verkoop. — Zgn. verhogingsbeding. — Strekking van dergelijk beding.

Beding dat elke betaling, waarvan de invordering langs gerechtelijke weg zal moeten geschieden, zal worden vermeerderd met 20% van het verschuldigde bedrag.

De bewoordingen van dit beding wijzen niet op de oorzaak, waarop de verhoging steunt. Aangenomen moet worden dat bedoeld is het dekken van de schade en de kosten, veroorzaakt, door de noodzakelijkheid, waarin de schuldeiser zich heeft bevonden om rechtsmaatregelen tegen de schuldenaar te nemen. Het beding maakt onder die kosten geen onderscheid en sluit derhalve de werkelijke gerechtskosten in. De eiser moet derhalve zelf de werkelijke kosten van het geding dragen, daar hij door toepassing van het verhogingsbeding er de overeengekomen tegenwaarde van ontvangt.

P. V. B. A. Van Haver Gebr. t/ Verliefde.

Overwegende dat de vordering luidens de dagvaarding enerzijds ertoe strekt gedaagde zich te horen verwijzen om aan eiseres te betalen : uit hoofde van levering van koopwaren, 11.100 fr. en uit hoofde van verwijlinteressen 462,— fr. te vermeerderen met de gerechtelijke interesten en de proceskosten;

Overwegende dat de eis als echt en gegrond voorkomt, wat betreft de aldus gevraagde hoofdsom en de interesten wegens verwijl, voor zover hij kan beoordeeld worden in de ontstentenis van elke tegenspraak;

Overwegende dat de vordering bovendien nog strekt tot de veroordeling van verweerder om aan eiseres 2.200 fr. te betalen, bij toepassing van een verhogingsbeding vermeld op de factuur van eiseres en luidende als volgt : « Tout paiement dont l'encaissement se fera par voie Judiciaire, sera augmenté de 20% sur le montant redevable » ;

Overwegende dat waar verweerder niet verschenen is, het niet mogelijk is te weten, of hij al dan niet

een van de redenen kan inroepen die zouden toelaten aan de toepassing van dit beding te ontsnappen;

Overwegende dat het niettemin nodig is de zeer laconische bewoordingen van het beding te interpreteren;

dat die bewoordingen op de oorzaak niet wijzen waarop de verhoging steunt;

dat het dient aangenomen te worden dat het de kosten en de schade beoogt aan eiseres veroorzaakt door de noodzakelijkheid waarin deze laatste zich heeft bevonden om tegen verweerder gerechtelijk te handelen;

Overwegende dat het beding onder die kosten geen onderscheid maakt en derhalve de werkelijke gerechtskosten insluit (Hrb. Gent 15 December 1953 inzake Van der Meersch t/ Van Hecke, bevestigd door arrest van het Hof van Beroep te Gent dd. 7 Juli 1954);

Overwegende dat eiseres derhalve de werkelijke kosten van het geding, zelve dient te dragen, waar zij door de toepassing van het verhogingsbeding er de conventionele tegenwaarde van ontvangt;

Om deze redenen,

de Rechtbank, makende melding dat artikels 2 en 30 tot 42 der wet van 15 Juni 1935 werden nageleefd;

Vonnissende bij verstek;

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond, dienvolgens veroordeelt verweerder om aan eiseres te betalen de som van 13.782,— fr. te vermeerderen met de gerechtelijke interesten;

Laat de gerechtskosten ten laste van eiseres.

NOOT: Verg. over het «verhogingsbeding» o.a. Hof Gent, 7 Juli 1954, Rw. 1954/1955, 932 met noot.

WERKRECHTERSRAAD TE MECHELEN

27 Februari 1953.

Voorzitter: M. Van Daele.

Rechtskundig Bijzitter: M. De Ridder.

Advocaten: Mrs Van den Heuvel en Hermans.

Werkrechtssraad. — Betrekkelijke bevoegdheid. — In onderhavig geval niet-toepasselijkheid van art. 44, eerste, tweede en derde alinea, van de Wet op de Werkrechtssraden. — Krachtens alinea 4 van voornoemd artikel toepasselijkheid van hoofdstuk II der Wet van 25 Maart 1876. — Betekenis van art. 42 dezer wet. Plaats van ontstaan der verbintenis. — Plaats van uitvoering der verbintenis.

De betrekkelijke onbevoegdheid van de Werkrechtssraad behoeft niet ingeroepen te worden vóór het Bureau van Verzoening, maar eerst vóór de Werkrechtssraad zelf. Artikel 169 Rv. bepaalt immers dat de betrekkelijke onbevoegdheid moet worden ingeroepen vóór andere excepties of verweermiddelen. Het is niet mogelijk excepties of verweermiddelen vóór het Bureau van Verzoening voor te dragen in de eigenlijke betekenis.

Daar de voor de toepasselijkheid van artikel 44, eerste, tweede en derde alinea, van de wet op de Werkrechtssraden gestelde voorwaarden niet vervuld zijn, moet de betrekkelijke bevoegdheid krachtens artikel 44, alinea 4, worden vastgesteld volgens de bepalingen van Hoofdstuk II der wet van 25 Maart 1876.

Artikel 42 van de wet van 25 Maart 1876: «plaats

waar de verbintenis is ontstaan.» Wanneer een overeenkomst gesloten wordt tussen zich op verschillende plaatsen bevindende personen, komt zij tot stand op de plaats waar en op het tijdstip waarop hij, die het aanbod gedaan heeft, kennis heeft genomen van de aanneming door de wederpartij.

Door de «plaats waar de verplichting moet uitgevoerd worden of uitgevoerd is» moet niet worden verstaan de plaats waar een handelsreiziger praktisch zijn werkzaamheden verricht, doch de plaats waar de verbintenis, die het voorwerp is van de eis, moet uitgevoerd worden.

Bij ontstentenis van afwijkend beding moet de verbintenis van de werkgever tot betaling van commissielonen worden uitgevoerd ter woonplaats van de werkgever; hetzelfde geldt voor de verbintenis tot betaling van vergoeding wegens opzegging of voor verlofdagen.

Camps t/ Goudron.

Aangezien, nadat geen accoord bereikt werd tussen partijen bij de verschijning in verzoening op 2 December 1952, eiser bij exploit van rechtsingang van deurwaarder A. Gerard te Diest, dd. 26 December 1952 de verweerder deed dagvaarden tot betaling van 12.332,84 frank, welke som ter zitting werd verminderd tot 11.375,74 frank, wegens saldo van verdiende commissielonen, wegens vergoeding uit hoofde van onrechtmatige contractbreuk en wegens verlofvergoeding;

Aangezien de verweerder de onbevoegdheid ratione loci inroept van deze Werkrechtssraad;

1. Aangezien, al heeft een gedeelte der rechtspraak aangenomen, dat de onbevoegdheid ratione loci diende opgeworpen te worden vóór het Verzoeningsbureau (Werkrechtssraad Charleroi, 23 April 1934, Louage ouvr. 1934, 127), in het thans aanhangig geval verweerder niet verschenen is vóór dat bureau en hij in elk geval vóór de Werkrechtssraad zelf als eerste middel van verweer deze onbevoegdheid mag inroepen; dat inderdaad artikel 169 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalt dat de onbevoegdheid ratione loci dient ingeroepen te worden voor andere excepties of verweermiddelen;

dat het Verzoeningsbureau in casu niet samengesteld was en niet samengesteld moest zijn om te vonnissen, doch om te trachten een verzoening te bewerkstelligen;

dat er dan ook geen sprake van kan zijn aldaar excepties of verweermiddelen te doen gelden in de echte betekenis van deze woorden;

dat bijgevolg de onbevoegdheid ratione loci geldig mag ingeroepen worden voor het eerst vóór de Werkrechtssraad (zie Werkrechtssraad Hasselt, 11 Maart 1937, 1369; Werkrechtssraad Gent, 22 October 1940, Louage ouvr. 1941, 181);

II. Aangezien eiser beweert handelsreiziger te zijn geweest in dienst van verweerder en dat hij zijn taak moest uitvoeren onder meer te Lier, Herentals, Aarschot, Leuven, Mechelen, Vilvoorde, Zaventem, Machelen;

Aangezien in het thans aanhangige geval de plaatselijke bevoegdheid niet kan vastgesteld worden volgens de bepalingen van artikel 44, eerste, tweede en derde alinea der wet op de Werkrechtssraden; Répertoire pratique du droit belge, V°, Conseil de prud'hommes, 242);

dat trouwens op de handelsreiziger, die zijn werk moet verrichten in verschillende rechtsgebieden van het land, de algemene regels omtrent de bevoegdheid

toegepast worden (Werkrechtersraad Antwerpen, 20 Juni 1930, Louage ouvr. 1932, 62);

Aangezien eiser artikel 42 der wet van 25 Maart 1876 inroept om de Werkrechtersraad te Mechelen bevoegd te achten, « omdat aanlegger praktisch uitsluitend werkte te Lier en te Duffel » en omdat « zijn commisieloon betaalbaar is op het ogenblik dat de handelsreiziger zijn bestelling noteert en ook op die plaats »;

Aangezien het ingeroepen artikel 42 bepaalt dat in roerende zaken de vordering mag gebracht worden vóór de rechter der plaats, waar de verbintenis is ontstaan of waar de verplichting moet uitgevoerd worden of uitgevoerd is;

A. Plaats waar de verbintenis is ontstaan :

Aangezien volgens verweerder de verbintenis, waarbij eiser als handelsreiziger in zijn dienst trad, is ontstaan mondeling ten huize van verweerder, d.w.z. te Diest, gelegen buiten het rechtsgebied van deze Raad;

Aangezien eiser, naar hij beweert in dienst kwam van verweerder eerst begin April 1952 of 1 Mei 1952, nadat de verbintenis bij briefwisseling was tot stand gekomen;

dat inderdaad op 1 April 1952 verweerder aan eiser eene brief schreef, waarbij hij aan deze mededeelde dat laatstgenoemde in dienst zou genomen worden, nadat hij zou laten weten hebben van wanneer hij niet meer voor zijn vroegere patroon werkte;

dat op 29 April 1952 verweerder een andere brief richtte tot eiser met « bede ons nu eens juist te laten weten hoever de zaken staan en of U vanaf 1 Mei bij ons volledig in dienst komt »;

dat eiser hierop ofwel mondeling bescheid heeft gegeven, hetgeen volgens de bescheiden der zaak uitgesloten is, ofwel schriftelijk, doordat hij aan verweerder hetzij een brief of telegram richtte, hetzij telefoneerde;

Aangezien echter volgens de Belgische rechtspraak, wanneer een verbintenis gesloten wordt tussen zich op verschillende plaatsen bevindende personen, hetzij per brief, hetzij op gelijksoortige wijze, de overeenkomst tot stand komt op de plaats waar en op het tijdstip waarop degene, die het voorstel gedaan had, met de aanneming in kennis gesteld is (zie Kluyskens, De Verbintenissen, tweede druk, n° 18; Fredericq, Beginselen van Handelsrecht, deel n° 109d; Rép. prat. dr. belge, V°, Compétence en matière civile et commerciale, n° 1526 en aldaar aangehaalde rechtspraak; Werkrechtersraad Antwerpen, 18 October 1933, R. W. 1933-1934, 732);

Dat nu verweerder te Diest kennis heeft gekregen van de aanneming van eiser, de Raad te Mechelen onbevoegd is;

B. Plaats waar de verplichting moet uitgevoerd worden of uitgevoerd is :

Aangezien door « plaats waar de verplichting moet uitgevoerd worden of uitgevoerd is » niet verstaan wordt de plaats, waar de eiser als handelsreiziger praktisch zijn werk verricht, maar wel de plaats waar de verplichting, die het voorwerp uitmaakt van de eis, moet uitgevoerd worden (zie Rép. prat. droit belge, V°, Compétence en matière civile et commerciale 1352; Werkrechtersraad Hasselt, 11 Maart 1937, R. W. 1936-1937, 1369);

Aangezien de eis gaat over betaling van commissielonen, opzeggingsvergoeding en verlofbezoldiging;

Aangezien de verplichting voor verweerder om aan eiser verdiende commissielonen uit te betalen moet

uitgevoerd worden bij afwezigheid van strijdige overeenkomst — ter woonplaats van verweerder (de werkgever);

dat hieraan geen afbreuk gedaan wordt, wanneer verweerder ter voldoening van verdiende commissielonen overschrijvingen mocht gedaan hebben of postchecks gestuurd, te zijnen huize getekend (Werkrechtersraad van Beroep Bergen, 8 Juli 1932, Pas. 1933, II, 195; Werkrechtersraad van Beroep Luik, 29 Juni 1938, Jur. Liège 1938, 287; Werkrechtersraad Oostende, 12 Mei 1933, Louage ouvr. 1935, 221);

Aangezien, wat betreft de opzeggingsvergoeding en de verlofvergoeding — bij gebreke aan strijdige overeenkomst — iedere schuld haalschuld is; dat deze vergoedingen in casu dienen te worden voldaan ter woonplaats van verweerder, vermits zowel de opzeggings- als de verlofvergoeding voor de bediende rechtstreeks door de werkgever betaald wordt;

Aangezien de Raad dus onbevoegd is om kennis te nemen over de eis;

Om deze redenen,

rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg, verklaart de Bediendenkamer van de Werkrechtersraad van het gebied Mechelen zich onbevoegd ratione loci om kennis te nemen van de eis;

Veroordeelt de eiser tot kosten van het geding.

BALIELEVEN

VOORZORGSKAS DER ADVOCATEN

Statutaire Algemene Vergadering

De beheerraad der Voorzorgskas der Advocaten heeft de eer de leden der Vereniging uit te nodigen tot de statutaire algemene vergadering der Voorzorgskas der Advocaten, die zal gehouden worden op Zaterdag 23 April 1955, te 15 u., Paleis van Justitie te Brussel, zittingszaal der Eerste Kamer van het Hof van Beroep (1e verdieping).

Dagorde

1. Goedkeuring van het proces-verbaal der buitengewone algemene vergadering van 12 Juni 1954.
2. Verslag van de beheerraad over de rekeningen van het vorig jaar en voorlegging van de begroting voor het volgend dienstjaar.
3. Ontlasting der beheerders.
4. a) Vervanging van twee overleden beheerders : heer Stafhouder de Pierpont, der Balie van Luik, en heer Stafhouder de Cocq, der Balie van Mechelen.
b) Gedeeltelijke hernieuwing van de beheerraad (artikel 13, alinea's 6 en 7), door vervanging of herkiezing van vijf uittredende en herkiesbare beheerders.
5. Verschillende mededelingen.

De advocaten, leden der vereniging, die belet zijn de vergadering bij te wonen en die zich wensen te laten

vertegenwoordigen, mogen te dien einde volmacht geven aan een ander lid.

Deze volmacht moet niet in bijzondere vorm opgesteld zijn en mag aan het bureau der vergadering worden afgegeven.

Het aantal stemmen waarover een mandataris mag beschikken, is beperkt tot 10 (artikel 32 der statuten).

Er wordt aan herinnerd dat luidens het toelatingscontract, ondertekend door de leden der Vereniging, volmacht voor het bijwonen der algemene vergadering, door ieder lid wordt verleend aan de afgevaardigden der Balie waarvan zij deel uitmaken, t.t.z. aan de beheerder of beheerders door deze Balie afgevaardigd.

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en Adviezen van de Raad van State, Juni 1954 :

Rechtspraak.

Tijdschrift voor Sociaal Recht en van de Arbeids-gerechten, n° 1, 1955 :

De Cuyper G. F. : La commission consultative du contrôle et du contentieux relative au régime des allocations familiales. — Rechtspraak.

Abitirale Rechtspraak, Maart 1955, n° 411 :

Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, afl. 13, 26 Maart 1955 :

Mr J. Bosschart-Meyeringh : The unsatisfied Judgment Fund. — Mr J. H. Blaauw : Het honorarium van de architect (II, slot). — Prof. Mr J. C. van Oven : Het nieuwe B.W. — Mr J. C. van Oven : De verordening van de Nederlandse Orde van Advocaten. — Mr August Philips. — Mr P. H. M. Hoogenbergh : De vertegenwoordiging bij het Belasting Gerechtshof. — Mr D. J. Veegens : Tafel en stoelen bij de Hoge Raad.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4392, 26 Maart 1955 :

Mr H. A. van Nierop : Fiduciaire rechtsverhoudingen in het ontwerp van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (I).

— Mr Th. A. Versteeg : Het gouden jubileum van Klaassen's Handboek (II, slot).

Journal des Tribunaux, n° 4059, 27 mars 1955 :

Simone David : Accidents du travail et maladies professionnelles. — 1940 - 1954. — Jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge, 2384e livraison, février 1955 :

Jean Bagniet : Expropriation forcée. — Saisie immobilière. — Déclaration de command. — Jurisprudence.

Revue Française de science politique, n° 1, janvier-mars 1955 :

Raymond Aron : Sur la politique et la science politique. — Michel Debré : Trois caractéristiques du régime parlementaire français. — Bertrand de Jouvenel : Du groupe. — Roger Pinto : Accords de Genève et politique française en Indochine. — François Bourricaud : Le régime constitutionnel du Pérou.

Recueil Dalloz et Recueil Sirey, 26 mars 1955, 12e cahier :

Robert Plaisant et Jacques Bernays : Les marques de fabrique ou de commerce allemandes sous séquestre (loi du 4 janvier 1955). — Pierra Bouzat : Le délit de non-représentation d'enfant par l'ex-époux divorcé attributaire de la garde demeurant passif devant la résistance de l'enfant à l'exercice du droit de visite de l'autre parent. — P. Laurent : Les conditions d'utilisation de la procédure de l'arrêté de débet. — Georges Ripert : Le contrôle des cessions d'actions, même entre actionnaires par le conseil d'administration au moyen de la clause d'agrément et de préemption. — André Besson : La signature de la police, condition valable de la conclusion définitive du contrat d'assurance. — L'interruption de la prescription biennale par l'assuré en liquidation judiciaire agissant seul. — Paul Esmein : L'erreur sur la personne dans le mariage. — Robert Désiry : Le classement, par le juge, des locaux d'habitation en catégories intermédiaires pour la fixation de loyer.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"